

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
1985 - 1991

ΑΘΗΝΑ 1992

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....

ΙΣΤΟΡΙΚΟ .....

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....

ΕΡΕΥΝΑ .....

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.....

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟ-
ΤΗΘΕΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ Ε.Λ.Ε ΜΕΧΡΙ 31/12/1991.....

ΟΔΗΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ.....

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Υγειονομική Σχολή Αθηνών αναπτύσσει τις δραστηριότητές της στο τρίπτυχο: Εκπαίδευση-Έρευνα-Παροχή Υπηρεσιών, στους τομείς της Δημόσιας Υγείας, της Κοινωνικής Ιατρικής, της Διαχείρισης των Υπηρεσιών Υγείας και της Προστασίας του Περιβάλλοντος.

Από τον Μάιο του 1987, λειτουργεί στην ΥΣΑ ο Ειδικός Λογαριασμός Ερευνών που συστήθηκε με την κοινή Υπουργική απόφαση 2077/85, στο πνεύμα του Νόμου 1415/85 "περί Έρευνας", με στόχο την διευκόλυνση της έρευνας και την διασύνδεση της Σχολής με άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Ο Ειδικός Λογαριασμός Ερευνών επιτρέπει την διαχείριση των χρηματικών πόρων με απλοποιημένες διαδικασίες. Τα ερευνητικά έργα εκπονούνται στα εργαστήρια και κέντρα και σ' αυτά συμμετέχουν το επιστημονικό προσωπικό, σπουδαστές, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες.

Ο νέος θεσμός συνετέλεσε στην αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της Σχολής, έδωσε κίνητρα για την προώθηση και επέκταση των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε νέους τομείς και τέλος ενίσχυσε σημαντικά την υλικοτεχνική υποδομή της.

Η εμπειρία από την πενταετή λειτουργία του θεσμού του Ειδικού Λογαριασμού στην ΥΣΑ υπήρξε ιδιαίτερα ικανοποιητική και κρίθηκε σκόπιμο να γίνει μια συνοπτική παρουσίαση του έργου που έχει επιτελεσθεί μέχρι σήμερα.

Νίκος Κατσίρης

Πρόεδρος Ειδικού Λογαριασμού Ερευνών

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Υ.Σ.Α. ιδρύθηκε το 1929 στην Αθήνα με στόχο τη μετεκπαίδευση επιστημόνων ικανών να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της Δημόσιας Υγείας. Η απόφαση αυτή ήταν σε αρμονία με την κυρίαρχη άποψη της Ειδικής Επιτροπής διακεκριμένων Υγειονολόγων της Κοινωνίας των Εθνών ότι "οι ασχολούμενοι με τη Δημόσια Υγεία πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί σε μία Υγειονομική Σχολή της χώρας τους για να μελετούν επί τόπου τα εκεί υγειονομικά προβλήματα".

Σήμερα τα προβλήματα που συνδέονται με τη Δημόσια Υγεία είναι διαφορετικά από αυτά που αντιμετώπιζε η χώρα στις αρχές του εικοστού αιώνα καθώς αρχίζουν να αποκτούν δεσπόζουσα θέση οι "ασθένειες του πολιτισμού" σαν αποτέλεσμα της αλλαγής του τρόπου διατροφής, της εντατικοποίησης του ρυθμού της ζωής, της υπερσυγκέντρωσης του πληθυσμού στις μεγάλες πόλεις, της υπερκατανάλωσης και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η Υ.Σ.Α. με τη σημερινή της δομή και σύνθεση καλείται να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των συγχρόνων αυτών προβλημάτων και στην πραγμάτωση των στόχων της Εθνικής πολιτικής για τη Δημόσια Υγεία.

Σύμφωνα με το Π.Δ/γμα 1233/81 που διέπει την οργάνωση και λειτουργία της Σχολής, σκοπός της ΥΣΑ είναι:

Η εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και ειδίκευση επιστημόνων λειτουργών υγείας ανάλογα με τις εκάστοτε εθνικές ανάγκες.

Η μελέτη κάθε επιστημονικού και τεχνικού ζητήματος που σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη Δημόσια Υγεία.

Η εκτέλεση επιστημονικής έρευνας σε όλους τους τομείς της Δημόσιας Υγιεινής και της Προληπτικής Ιατρικής.

Η διενέργεια υγειονομικών και εργαστηριακών διερευνήσεων και εξετάσεων σε θέματα Δημόσιας Υγείας.

Η παροχή γνωματεύσεων στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες σε σχετικά θέματα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στην Υγειονομική Σχολή Αθηνών έχουν οργανωθεί και λειτουργούν τέσσερα εκπαιδευτικά προγράμματα στους ακόλουθους τομείς που οδηγούν στη λήψη των αντιστοιχών πτυχίων.

- 1) Δημόσιας Υγείας, που απευθύνεται σε Ιατρούς, Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους και Βιολόγους.
- 2) Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας, που απευθύνεται σε πτυχιούχους Νομικής, Ανωτάτης Εμπορικής, Παντείου και Ανωτάτης Βιομηχανικής.
- 3) Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής, που απευθύνεται σε Ιατρούς Παθολόγους, Πνευμονολόγους και Ιατρούς Γενικής Ιατρικής.
- 4) Υγειονομικής Μηχανικής, που απευθύνεται σε Μηχανικούς μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας.

Η Υγειονομική Σχολή Αθηνών είναι διαρθρωμένη σε 12 Έδρες/Τομείς που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων. Παράλληλα λειτουργούν στη Σχολή τα ακόλουθα Κέντρα:

Εθνικό Κέντρο Αναφοράς για Σαλμονέλλα και Χολέρα
Εθνικό Κέντρο Αναφοράς AIDS
Εθνικό Κέντρο Διατροφής
Εθνικό Κέντρο Ηπατίτιδας
Κέντρο Ελονοσίας
Κέντρο Διαχείρισης θεμάτων Περιβάλλοντος
Συνεργαζόμενο Κέντρο της Π.Ο.Υ.- Παγκόσμιο Πρόγραμμα AIDS - Κοινωνιολογία AIDS.

Κυρίαρχο διοικητικό όργανο της Σχολής είναι το Συμβούλιο των Καθηγητών. Πρόεδρος του Συμβουλίου Καθηγητών είναι ο Κοσμήτορας ή ο Αναπληρωτής Κοσμήτορας που εκλέγονται από το Σώμα των Καθηγητών με διετή θητεία.

Η Σχολή επικουρείται διοικητικά από την Γραμματεία, ο Προϊστάμενος της οποίας διευθύνει τις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες.

Το διδακτικό-ερευνητικό προσωπικό της Σχολής εκλέγεται μετά από κρίση με διαδικασίες αντίστοιχες με αυτές που προβλέπονται για τα Α.Ε.Ι.

Η ΥΣΑ έχει διεθνή αναγνώριση τόσο από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας όσο και από την Παγκόσμια Ένωση Πανεπιστημιακών Διπλωμάτων στην Δημόσια Υγεία (AUPHA). Είναι επίσης μέλος της Ένωσης Σχολών Δημόσιας Υγείας της Ευρώπης (ASPHER).

Η ΥΣΑ στεγάζεται από της συστάσεως της στο επί της οδού Λ. Αλεξάνδρας 196 ιδιόκτητο κτίριο το οποίο πρόσφατα με απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ κρίθηκε διατηρητέο.

Οι δαπάνες λειτουργίας της ΥΣΑ καλύπτονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για το έτος 1991 οι δαπάνες μισθοδοσίας και λειτουργίας ανήλθαν σε 182.000.000 δρχ.

Από το 1985 λειτουργεί στην Σχολή Ειδικός Λογαριασμός Ερευνών με σκοπό την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.

ΕΔΡΕΣ

Βιοστατιστικής

Δημόσιας & Δ/κής Υγιεινής

Διατροφής

Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας

Κοινωνιολογίας

Κτηνιατρικής

Μικροβιολογίας

Οικονομίας της Υγείας

Παρασιτολογίας

Προστασίας Παιδιού & Μητρότητας

Υγιεινής της Εργασίας

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΡΕΥΝΑ

Ο Ειδικός Λογαριασμός Ερευνών της ΥΣΑ συστήθηκε με την κοινή απόφαση 2077/6.12.85 των Υπουργών Υγείας Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Βιομηχανίας Ενέργειας & Τεχνολογίας και Οικονομικών με σκοπό την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1514/85 "για την ανάπτυξη της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας".

Η διοίκηση και διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Ερευνών είναι ανεξάρτητη από τη διοίκηση και διαχείριση του προϋπολογισμού της Σχολής και πραγματοποιείται υπό την Επιτροπή Ερευνών που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τέσσερα μέλη που ορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου των Καθηγητών της Σχολής για τριετή θητεία, και τη Γραμματεία του Λογαριασμού.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ερευνών, οι πόροι του Λογαριασμού και ο τρόπος λειτουργίας φαίνονται αναλυτικά στον "Οδηγό Χρηματοδότησης Ερευνών της ΥΣΑ".

Η σημερινή Επιτροπή Ερευνών της ΥΣΑ έχει ορισθεί με την Απόφαση 301/17.2.89 του Συμβουλίου Καθηγητών και έχει την ακόλουθη σύνθεση:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ

Τακτικά Μέλη

Νίκος Κατσίρης, Πρόεδρος
Ιωάννης Κυριόπουλος, Αντιπρόεδρος
Αντωνία Τριχοπούλου
Τζένη Κρεμαστινού
Αναστασία Ρουμελιώτου

Αναπληρωματικά μέλη

Γεωργία Παππά
Ελισσάβητ Πετζετάκη
Τζέφ Λέβητ
Ιωάννης Παπαδάκης
Αννα Σαμανίδου

Γραμματεία Επιτροπής Ερευνών

Δέσποινα Ανδριώτη, Γραμματέας
Τηλ: 6444260 F AX : 6444260

Ταχυδρομική Διεύθυνση

Υγειονομική Σχολή Αθηνών Ειδικός
Λογαριασμός Ερευνών Λ. Αλεξάνδρας
196 11521 ΑΘΗΝΑ

Λογαριασμός σε δραχμές, Τράπεζα της Ελλάδος με αριθμό 26609-8 Λογαριασμός σε Α, CITIBANK, Κολωνάκι με αριθμό 5500093333

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Από τη σύσταση του Ειδικού Λογαριασμού μέχρι σήμερα η Επιτροπή Ερευνών έχει διαχειρισθεί 39 ερευνητικά προγράμματα συνολικού προϋπολογισμού 102.100.000 δραχμές.

Οι βασικοί φορείς χρηματοδότησης του Ειδικού Λογαριασμού ήταν από το εξωτερικό η ΕΟΚ και η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO) και από το εσωτερικό τα Υπουργεία Υγείας Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Πολιτισμού, Εσωτερικών, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, η ΔΕΗ, η ΕΤΒΑ και ιδιωτικές επιχειρήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πιστώσεις από το εξωτερικό ανέρχονται στο 44% του συνολικού προϋπολογισμού ενώ ο κυριότερος χρηματοδότης του εσωτερικού είναι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

Στα ερευνητικά προγράμματα που έχουν εκπονηθεί μέχρι σήμερα ή είναι σε εξέλιξη συμμετέχει το επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό της Σχολής, σπουδαστές καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες, επιστήμονες διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων που αφορούν σε σημαντικούς τομείς της Δημόσιας Υγείας.

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΕΙ
ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 31/12/1990**

Τίτλος: ΓΝΩΣΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΙΣΤΕΥΩ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ AIDS

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δ. Αγραφιώτης

Χρηματοδότης: WHO

Διάρκεια: 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Η συλλογή πληροφοριών για τον τρόπο που οι κάτοικοι της Αθήνας- πόλη με το μεγαλύτερο αριθμό κρουσμάτων AIDS στην Ελλάδα- αντιλαμβάνονται, αντιμετωπίζουν και βιώνουν το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας (Σ.Ε.Α.Α. AIDS). Πιο συγκεκριμένα η έρευνα αυτή προσπαθεί να διερευνήσει ποιές ομάδες ή τμήματα του πληθυσμού είναι περισσότερο ενημερωμένα και ποιό έχουν πάρει ή σκοπεύουν να πάρουν κάποια μέτρα για να αποφύγουν τη μόλυνση από τον ιό του AIDS. Να καταγράψει επίσης τις στάσεις, απόψεις, και πεποιθήσεις των Αθηναίων σχετικά με την απειλή του AIDS, τις συνέπειές του, την υπόσταση των φορέων και των δυνατών στρατηγικών αντιμετώπισης της επιδημίας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.

Μεθοδολογία

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο της WHO/Global Programme οπ AIDS για έρευνες που αφορούν στις Γνώσεις, Στάσεις, Πιστεύω, Πρακτικές σχετικά με το AIDS σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 1200 ατόμων του γενικού πληθυσμού της μητροπολιτικής περιοχής Αθηνών, ηλικίας 16-65.

Δημοσιεύσεις:

- 1) "Knowledge, Attitudes, Beliefs and Practices of Athenians in relation to AIDS." D.Agrafiotis et al, WHO/QPA/SBR Research Monograph No 1, Dept. of Sociology, 1990.
- 2) "AIDS as a sociocultural challenge." D. Agrafiotis, European Parliament, Commission of European Communities, Forum Research Monograph, No 3, 1990.
- 3) "Για μία τυπολογία της κοινωνικής πρόληψης του AIDS Η περίπτωση της πόλης των Αθηνών." Γναρδέλλης Χ., Αγραφιώτης Δ, Ερευνητικές Μονογραφίες No 5, 1991.
- 4) Τέσσερα άρθρα υπό κρίση για δημοσίευση σε περιοδικά Ελλάδας και εξωτερικού.

Τίτλος: SOCIAL AND ECONOMIC IMPLICATIONS OF NEW TECHNOLOGIES - FAST/MONITOR/DG-XII/CCE

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δ. Αγραφιώτης

Χρηματοδότης: ΕΟΚ

Διάρκεια: Φεβρουάριος 1990, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Το FAST (πρόβλεψη και στάθμιση για την Επιστήμη και την Τεχνολογία) είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στόχος του είναι η ανάλυση του ρόλου και των επιπτώσεων της επιστημονικής και τεχνολογικής αλλαγής όσον αφορά την μακροπρόθεσμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η επισήμανση σ' αυτή τη βάση των Ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων δράσης στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Κάθε χώρα μέλος ανέλαβε να εκπονήσει την πρώτη επιστημονική έκθεση που αποτελεί τη συστηματική καταγραφή των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των νέων τεχνολογιών.

Μεθοδολογία:

Για τη διαμόρφωση της εθνικής επιστημονικής μας έκθεσης οι προσπάθειες μας στράφηκαν προς δύο κατευθύνσεις: α) αναζήτηση ερευνών και μελετών που να εμπίπτουν στην καθιερωμένη έννοια της τεχνολογικής στάθμισης πρόβλεψης και αξιολόγησης. β) αναζήτηση ερευνών και μελετών που να δίνουν έμμεσα στοιχεία και πληροφορίες στο πνεύμα μιας στοιχειώδους αντίληψης για θέματα: "Τεχνολογικής στάθμισης- εκτίμησης".

Δημοσιεύσεις:

- 1) First Biennial Report on the Social and Economic Implications of New Technologies. FAST-MONITOR EC/-DG XII (contract MOFA.0002 ES-1r) November 1990. D. Agrafiotis et al.
- 2) "Technology Assessment-The Greek Case." D. Agrafiotis, P.Linardos Rylmon, A. Moundrea-Agrafioti, D. Vagianou-Angelaki- 1990.
- 3) "Εκτίμηση/Στάθμιση των επιπτώσεων των Νέων τεχνολογιών στην Ελληνική Κοινωνία". ΕΟΚ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο MONITOR/FAST/DG XII, Δ. Αγραφιώτης, Π.Λινάρδος-Ρυλμόν, Α. Μουνδρέα-Αγραφιώτη, Δ. Βαγιανού-Αγγελάκη, 1990.

**Τίτλος: ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ KABP / ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ AIDS**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δ. Αγραφιώτης
Χρηματοδότης: WHO
Διάρκεια: 9-12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Διαπολιτιστική ανάλυση ερευνών "Γνώσεις, Στάσεις, Πιστεύω και Πρακτικές σχετικά με το AIDS" σε διάφορες χώρες της Αφρικής για τον προσδιορισμό των δομικών παραγόντων. Η έρευνα αποσκοπεί παράλληλα να προτείνει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία που στηρίζεται κυρίως στις τεχνικές της πολυδιάστατης ανάλυσης. Έχουν επιλεγεί ως πρώτες χώρες ανάλυσης το Τόγκο και ο Άγιος Μαυρίκιος. Η έρευνα αυτή αποτελεί προέκταση και γενίκευση τους έρευνας που έγινε για τον Αθηναϊκό πληθυσμό.

Μεθοδολογία

Ανάλυση στοιχείων που προέκυψαν από τη συμπλήρωση του τυποποιημένου ερωτηματολογίου της ΠΟΥ σε χώρες της Αφρικής. Εφαρμογή ερμηνευτικού μοντέλου κοινωνικοπολιτιστικής υφής.

Δημοσιεύσεις:

Η εργασία βρίσκεται στην πρώτη φάση της εκπόνησής της

**Τίτλος: AIDS, ΓΝΩΣΕΙΣ, ΣΤΑΣΕΙΣ, ΠΙΣΤΕΥΩ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ. ΠΡΟΕΡΕΥΝΑ
ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δ. Αγραφιώτης

Χρηματοδότης: WHO.

Διάρκεια: 9 μήνες

Στόχος προγράμματος

Σκοπός της προέρευνας αυτής ήταν η δοκιμή του ερωτηματολογίου της WHO/Global Programme απ AIDS (GPA) που απευθύνεται σε νέους ηλικίας 12-18 χρόνων μέσα από διαφορετικές τεχνικές. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν: α) μέσα στην τάξη από τους ίδιους τους μαθητές β) σε μικρές ομάδες (FOCUS GROUPS) γ) με προσωπική συνέντευξη.

Μεθοδολογία:

Χρησιμοποιήθηκαν δύο διαφορετικά ερωτηματολόγια της WHO/GPA. Ένα για μαθητές 12-14 χρόνων και ένα για μαθητές 15-18. Συμπληρώθηκαν με τις 3 προαναφερόμενες τεχνικές. Το δείγμα περιελάμβανε 3 Γυμνάσια και 3 Λύκεια της περιοχής Αθηνών.

Δημοσιεύσεις:

1. AIDS: Knowledge, Attitudes Beliefs and Practices of Young People." Agrafiotts O. Pantzou P. Ioannidis E., Ooumas A, Tselepi Ch. Antonopoulou A., Pre-test WHO/GPA/SBR, Research Monograph 2a, Dept.of Sociology, 1990.
2. AIDS: Knowledge, Attitudes, Beliefs and Practices of Young People." Agrafiotis D., Pantzou P., Ioannidis E., Doumas A, Tselepi Ch. Antonopoulou A., Pre-test WHO/GPA/SBR. Research_Monograph 2b, Dept. of Sociology 1990.
3. Δύο άρθρα υπό δημοσίευση στο περιοδικό "Ελληνική Επιθεώρηση Δερματολογίας/Αφροδισιολογίας.

Τίτλος: ΓΕΝΕΤΗΣΙΑ ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Θ. Θωμαΐδης
Χρηματοδότης: American Public Health Association
Διάρκεια: Χωρίς περιορισμό

Στόχος προγράμματος:

1. Η διερεύνηση των γνώσεων και στάσεων των Ελλήνων γονέων πάνω στο θέμα της γενετήσιας ή σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης (αγωγής) των παιδιών τους.
2. Η προετοιμασία εντύπου υλικού για αγωγή υγείας.
3. Η αγωγή υγείας σε γονείς κυρίως μητέρες για το πως θα εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους από την προσχολική μέχρι την εφηβική ηλικία.
4. Η εφαρμογή προγραμμάτων γενετήσιας αγωγής στα σχολεία σε συνεργασία και με άλλες ερευνητικές ομάδες κυρίως γυναικολόγων καθώς και με το παιδαγωγικό ινστιτούτο του υπουργείου Παιδείας.
5. Με απώτερο στόχο την αποφυγή προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με την αναπαραγωγή.

Μεθοδολογία

- α) Συμπλήρωση ερωτηματολογίων
- β) Άμεση αγωγή υγείας σε ομάδες γονέων αλλά και εφήβων

Δημοσιεύσεις:

- 1) "Η εφαρμογή της γενετήσιας αγωγής στην εκπαίδευση" Στρογγυλό Τραπέζι: Πρακτικά 1ου Σεμιναρίου της Εταιρείας Οικογενειακού Προγραμματισμού με θέμα: Σεξουαλική αγωγή και υγεία. 5- 7 Νοεμβρίου 1987. Πρακτικά έκδοση 1989 σελ. 305.
- 2) «Early sex Education. The paediatrician's role" (abstract). Th. Thomaidis, Proceedings of IV European Congress on Pediatric and Adolescent Gynecology. Rhodes, GR 29.9 - 2.10.88 P 436.
- 3) «Preschool Sex Education, Skills and Attitudes of Greek Parents". Th. Thomaidis, G. Tsarmaklis, G. Kahrmanidu, G. Tsiftis and G. Chlorokostas, Abstract F.C. 20p. XIX Congress of the Union of the Middle Eastern and Mediterranean Pediatric Societies. Athens 19-21 Oct. 1990. Η εργασία αυτή παρουσιάστηκε και ως πόστερ στο Τμήμα Community of International Child Health of American Academy of Pediatrics στις 9-10-1990) (δεν υπάρχει abstract).

Παρατήρηση: Είναι τα πρώτα πρωτότυπα ερευνητικά στοιχεία, όπου διαφαίνεται ότι οι δυνατότητες των γονέων της Αθήνας το 1990 να συμμετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση είναι μικρές. Μόνο το 25% περίπου των γονέων αυτό σχετίζεται με το επίπεδο μορφώσεως τους. Συσχέτιση με την οικονομική τους κατάσταση στην περιοχή κατοικίας στην Αθήνα δεν υφίσταται. Η έρευνα συνεχίζεται. Θα γίνει και στην επαρχία και από αυτή θα βγουν οι νέες στατιστικές.

Γενική παρατήρηση: Τα μέχρι τώρα έξοδα (ένα μέρος της επιχορήγησης 87-89) απορροφήθηκαν σε μικρά λειτουργικά έξοδα και στην εκτύπωση εγχρώμων εντύπων υλικού για αγωγή υγείας.

Τίτλος: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΑΛΜΟΛΟΙΠΟΥ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΔΕΗ ΜΗΛΟΥ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Κατσίρης
Χρηματοδότης: ΔΕΗ
Διάρκεια: 18 μήνες

Στόχος προγράμματος

Τα αλμόλοιπα είναι τα παραπροϊόντα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με την χρήση γεωθερμικών ρευστών. Ο συνήθης τρόπος διάθεσης τους είναι η επανεισαγωγή στο έδαφος με βαθειά γεώτρηση. Λόγω του μεγάλου κόστους και των τεχνικών προβλημάτων που παρουσιάζει αυτή η μέθοδος διάθεσης, η ΔΕΗ ανέθεσε την διερεύνηση της ποιότητας και των μεθόδων απομάκρυνσης των τοξικών και ανεπιθύμητων ουσιών που περιέχονται στα αλμόλοιπα του γεωθερμικού σταθμού Μήλου, ώστε να είναι δυνατή, εναλλακτικά, η διάθεση τους στην θάλασσα χωρίς δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Μεθοδολογία

Η εκπόνηση του προγράμματος άρχισε τον Σεπτέμβριο του 1987 και ολοκληρώθηκε με την υποβολή της τελικής έκθεσης τον Οκτώβριο του 1988. Έγιναν συνολικά 10 δειγματοληψίες και αντίστοιχες εργαστηριακές δοκιμές που περιλάμβαναν φυσικοχημική επεξεργασία του αλμολοίπου με τα κροκιδωτικά θειικό αργίλιο, τριχλωριούχο σίδηρο, ασβέστιο καθώς και με συνδυασμό αυτών σε διάφορες αναλογίες. Εξετάστηκε ο βαθμός απομάκρυνσης διαφόρων ρυπαντικών παραμέτρων, που βρίσκονται σε αξιοσημείωτες συγκεντρώσεις στο αλμόλοιπο, όπως η θολότητα, αιωρούμενα στερεά, πυριτικά, βόριο, βάριο αρσενικό, αμμωνία σίδηρος και μαγγάνιο. Με βάση τα αποτελέσματα της εργαστηριακής δοκιμασίας σχεδιάστηκε το βέλτιστο σχήμα επεξεργασίας του αλμολοίπου και έγινε μια προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους.

Δημοσιεύσεις:

- 1) "Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη διάθεση στη θάλασσα γεωθερμικών αποβλήτων". Κατσίρη Α., Κατσίρης Ν., Χριστοδούλου Γ., Διήμερο ΤΕΕ με θέμα "Ανάπτυξη Γεωθερμίας", Αθήνα 10-11 Απριλίου 1989.
- 2) "Διάθεση γεωθερμικού αλμολοίπου νήσου Μήλου στην θάλασσα" Χριστοδούλου Γ., Κατσίρη Α., Κατσαρής Ν., 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Υδροτεχνικής Ένωσης, "Υδατικοί Πόροι και Περιφερειακή Ανάπτυξη", Ηράκλειο Κρήτης, 1-3 Νοεμβρίου 1989.
- 3) "Removal of Arsenic, Barium and Boron from Geothermal Brines' Kouzeli-Kafsiri A. and Kafsiris N., Intl. Conf. on "Chemicals (Heavy metals) in the Environment". Λισαβόνα 6-8 Σεπτεμβρίου 1988.

Τίτλος : ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΞΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΕΡΟΒΙΑ ΧΩΝΕΥΣΗ ΤΗΣ ΙΛΥΟΣ ΤΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Κατσίρης

Χρηματοδότης: ΥΠΕΤ

Διάρκεια: 18 μήνες

Στόχος προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος ήταν ο προσδιορισμός του φορτίου των βαρέων μετάλλων στα λύματα του λεκανοπεδίου της Αθήνας γιατί όπως είναι γνωστό αυτά επηρεάζουν τις βιολογικές διαδικασίες επεξεργασίας λυμάτων αλλά και έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο θαλάσσιο οικοσύστημα που θα είναι και ο τελικός αποδέκτης των επεξεργασμένων λυμάτων.

Μεθοδολογία

Έγιναν δειγματοληψίες λυμάτων από τον Κεντρικό Αποχετευτικό Αγωγό της Αθήνας πριν από το σημείο εξόδου του στην θάλασσα, στο Κερατσίνι, σε ημερήσια βάση διάρκειας ενός χρόνου, ενώ παράλληλα πάρθηκαν ωριαία δείγματα επί 24ώρου βάσεως για διάστημα 4 βδομάδων,

Μεθοδολογία

Στα δείγματα προσδιορίστηκαν τα μέταλλα Χαλκός, Ψευδάργυρος, Κάδμιο, Χρώμιο, Σίδηρος και Νικέλιο και στις τρεις μορφές, διαλυμένα, αιωρούμενα, κολλοειδή καθώς και οι παράμετροι οργανικής ρύπανσης BOD₅, COD, αιωρούμενα στερεά, Παράλληλα σε μοντέλα αναερόβιων χωνευτών εργαστηριακής κλίμακας, μελετήθηκε η επίδραση των βαρέων μετάλλων στην αναερόβια χώνευση της ιλύος. Υποβλήθηκαν στην ΓΓΕΤ Ενδιάμεση Έκθεση καθώς και η Τελική με την ολοκλήρωση του προγράμματος,

Δημοσιεύσεις:

Τα αποτελέσματα έχουν παρουσιασθεί στο 5ο Διεθνές Συνέδριο της ΕΟΚ που έγινε στην Αθήνα από 1η μέχρι 4η Οκτωβρίου 1990 με την εργασία:

- 1) "Heavy metal content of Athens sewage and their effect on anaerobic digestion", Katsiris N, Katsiri-Kouzeli A, Symposium on Treatment and Use of Sewage Sludge and Liquid Agricultural Wastes, Athens 1-4 October 1990.

**Τίτλος : ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΥΠΕ ΒΑΣΕΙΣ
ΕΠΙΤΡΕΠΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΠΟΣΙΜΟ ΝΕΡΟΥ Ι & ΙΙ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Κασίρης

Χρηματοδότης: ΥΥΠΚΑ

Διάρκεια: 24 μήνες

Στόχος προγράμματος

Παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου νερού 8 νησιωτικών πόλεων Χανιά, Ηράκλειο, Αγ. Νικόλαος, Ρόδος, Σάμος, Χίος, Μυτιλήνη και Μήλος ώστε να παρθούν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας της ποιότητας πηγών υδροληψίας, αν απαιτηθεί, καθώς και η δημιουργία τράπεζας στοιχείων ποιότητας πόσιμου νερού.

Μεθοδολογία

Η δειγματοληψία και ανάλυση των δειγμάτων γίνεται με την συχνότητα προβλέπεται από την Υγειονομική Διάταξη περί ποσίμου νερού ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό. Οι παράμετροι που μετρούνται είναι όλε φυσικοχημικές καθώς και οι τοξικές και ανεπιθύμητες ουσίες.

Δημοσιεύσεις

Δύο ετήσιες εκθέσεις προς το ΥΥΠΚΑ το οποίο στην συνέχεια υποβάλλει ετήσιες συγκεντρωτικές εκθέσεις για όλες τις πόλεις της Ελλάδος στην WHO και ΕΟΚ.

Τίτλος: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΜΑΖΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ - ΣΕΙΣΜΟΙ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Κασίρης

Χρηματοδότης: ΥΥΠΚΑ

Διάρκεια: 1989, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Η Ελλάδα όπως πολλές άλλες Μεσογειακές χώρες πλήττεται από σεισμούς. Οι σεισμοί εκτός από τις υλικές καταστροφές και τις οικονομικές επιπτώσεις τους δημιουργούν δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες με άμεσους υγειονομικούς κινδύνους για τους πληττόμενους κατοίκους. Στόχος του προγράμματος είναι η πλήρης ανάλυση όλων των παραγόντων που μπορεί να οδηγήσουν σε δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες και κίνδυνο για την δημόσια υγεία καθώς και την κατάστροψη ενός σχεδίου αντιμετώπισης της έκτακτης ανάγκης σε Νομαρχιακό επίπεδο.

Μεθοδολογία

Έγινε έρευνα της βιβλιογραφίας καθώς και των τεχνικών εκθέσεων των Ελληνικών και διεθνών οργανισμών για τον τρόπο αντιμετώπισης των σεισμών την τελευταία δεκαετία. Τα αντικείμενα που κύρια εξετάστηκαν ήταν η οργάνωση των πρόχειρων καταλυμάτων και καταυλισμών, η εξασφάλιση ύδρευσης και αποχέτευσης και η διαχείριση των απορριμμάτων, η ασφαλής διανομή τροφίμων καθώς και η αντιμετώπιση άλλων παραγόντων όπως έλεγχος εντόμων τρωκτικών κλπ.

Τίτλος: ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Κατσίρης
Χρηματοδότης: Νομαρχία Αργολίδας
Διάρκεια: 1990, 6 μήνες

Στόχος προγράμματος

Στα πλαίσια του έργου "Μελέτη διυλιστηρίου και χημικής έρευνας ύδρευσης πόλεων Άργους και Ναυπλίου", η Νομαρχία Αργολίδας ανέθεσε στον Τομέα υγειονομικής Μηχανικής και Υγιεινής Περιβάλλοντος τη φυσικοχημική διερεύνηση της ποιότητας των νερών της ευρύτερης περιοχής Αργολίδας.

Μεθοδολογία

Έγιναν δύο σειρές δειγματοληψιών από διάφορες πηγές υδροληψίας του Αργολικού πεδίου, συνολικά πάρθηκαν 15 δείγματα. Στα δείγματα μετρήθηκαν 31 παράμετροι ενδεικτικές της ποιότητας και καταλληλότητας του νερού δημόσια κατανάλωση. Από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων επιλέγηκαν οι καταλληλότερες πηγές για την υδροληψία των πόλεων Άργους και Ναυπλίου.

Δημοσιεύσεις

Η τελική έκθεση υποβλήθηκε στη Νομαρχία Αργολίδας.

Τίτλος: ΡΥΠΑΝΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΗΤΑ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Τζ. Κρεμαστινού
Χρηματοδότης: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
Διάρκεια: 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Η διερεύνηση της σχέσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης της Αθήνας με διάφορες παραμέτρους της υγείας των κατοίκων. Μελετήθηκε η νοσηρότητα των κατοίκων της Αθήνας όπως αυτή εκφράζεται από τη διακίνηση επειγόντων περιστατικών σε σχέση με τη ρύπανση και διάφορους μετεωρολογικούς και χρονολογικούς παράγοντες. Μελετήθηκε επίσης η σχέση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με τη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια. Η έρευνα συνεχίζεται με τη μελέτη της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε σχέση με τη νοσηρότητα και από άλλες παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος.

Μεθοδολογία

Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, στατιστική ανάλυση δεδομένων με μοντέλα πολλαπλής γραμμικής εξάρτησης, για τον έλεγχο των συγχυτικών επιδράσεων.

Δημοσιεύσεις

- 2) "Βραχυπρόθεσμες επιδράσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις διακομιδές και εισαγωγές επειγόντων περιστατικών στην Αθήνα και τον Πειραιά". Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής, Τόμος 7, τευχ. 2, σελ. 139-144, 1990.
- 3) "Ρύπανση της ατμόσφαιρας στην Αθήνα και χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια". Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής, τόμος 7, τευχ. 2, σελ. 154-158, 1990.
- 4) "Σχέση μετεωρολογικών και χρονολογικών παραμέτρων με τη διακίνηση επειγόντων περιστατικών στην Αθήνα". Ανακοίνωση στο 17^ο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο, Αθήνα, Μάιος 1991.

Τίτλος: Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Κυριόπουλος

Χρηματοδότης: ΥΣΑ/ΚΨΥ

Διάρκεια: 24 μήνες από Ιανουάριο 1987.

Στόχος προγράμματος

Η περιγραφή και ανάλυση των διαχρονικών τάσεων (1975-1987) της ιδιωτικής κατανάλωσης και ιδιαίτερα της κατανάλωσης των υπηρεσιών υγείας στην Ελλάδα και η εξακρίβωση των μεταβολών του καταναλωτικού προτύπου στην υγεία και την ποιότητα της ζωής.

Μεθοδολογία

Με βάση τα δεδομένα των περιοδικών Ερευνών Οικογενειακών Προϋπολογισμών έγινε ανάλυση, ταξινόμηση και πινακοποίηση των σημαντικών τμημάτων κατανάλωσης διαχρονικά και συγχρονικά, ιδιαίτερα σε σχέση με τον τόπο κατοικίας, το επάγγελμα, την εισοδηματική τάξη και το μέγεθος του νοικοκυριού.

Δημοσιεύσεις:

- 1) Mosialos E, Papanayotou M., Kyriopoulos J. : "Private expenditure for, health in Greece. Evolution through time. Socio-economic parameters determining expenditure for health" στο "System science in health care" Masson, Paris 1989.
- 2) Papanayotou M., Mosialos E., Kyriopoulos J. : "Greece : Private expenditure on health in comparison to public expenditure on social security. Evolution through time 1974, 1982". 2nd Congress of the European Society of Medical Sociology" 28-30 September 198, Zagreb, Yugoslavia.
- 3) Ανδρουτσόπουλος Δ., Κυριόπουλος Γ., Γεωργούση Ε.: "Συμβολή στη εκτίμηση της ιδιωτικής δαπάνης για την υγεία στην Ελλάδα (1970-1980 Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής (υπό δημοσίευση).
- 4) Γείτονα Μ., Ανδρουτσόπουλος Δ., Δρίζη Μπ., Κυριόπουλος Γ.: " ιδιωτική κατανάλωση υπηρεσιών υγείας : μετρήσεις και εξελίξεις 1957 -1988". Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (υπό δημοσίευση)

Τίτλος: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Κυριόπουλος
Χρηματοδότης: ΥΠΕΤ
Διάρκεια: 24 μήνες από Νοέμβριο 1988

Στόχος προγράμματος

Είναι η περιγραφή και ανάλυση των μηχανισμών και κριτηρίων χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας και επιπρόσθετα των διαδικασιών οικονομικής διαχείρισης. Ειδικότερα επιδιώκεται η διατύπωση εναλλακτικού υποδείγματος χρηματοδότησης στην νοσοκομειακή και ανοικτή περίθαλψη, ώστε να είναι δυνατή η ορθολογική κατανομή των πόρων, η δημιουργία μηχανισμών ελέγχου του κόστους και η αξιοποίηση των διατιθέμενων οικονομικών πόρων.

Μεθοδολογία

Το ερευνητικό έργο βασίζεται στην ανάλυση των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων (intermediate outputs) του υγειονομικού τομέα, στην εκτίμηση του προγράμματος κόστους των παροχών και στην αξιολόγηση των αποκλίσεων σε σύγκριση με τις σημερινές τιμές. Με βάση αυτά τα δεδομένα διατυπώνεται εναλλακτικά υπόδειγμα κατανομής των πόρων θέσπισης κριτηρίων χρηματοδότησης που στηρίζεται στις διαγνωστικές κατηγορίες.

Δημοσιεύσεις

- 1) Νιάκας Δ. Κυριόπουλος Γ. : " Η εξέλιξη των δαπανών υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ και η ελληνική εμπειρία." Ιατρικό Βήμα, Σεπτέμβριος 1989.
- 2) Νιάκας Δ., Σκουτέλης Γ., Κυριόπουλος Γ.:" Διερεύνηση της παραοικονομικής δραστηριότητας στον υγειονομικό τομέα: μια πρώτη ποσοτική προσέγγιση." Επιθεώρηση Υγείας, 1,6 : 42-46 , 1990.
- 3) Κυριόπουλος Γ.:" Ο υγειονομικός τομέας στην δεκαετία του 80." Επιθεώρηση Υγείας, 1,7: 40-55 , 1990.
- 4) Γείτονα Μ., Κυριόπουλος Γ.:" Η χρηματοδότηση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, στον διεθνή χώρο και στην Ελλάδα." Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, 3, 8: 9-17,1991.
- 5) Γεωργούση Ε., Κυριόπουλος Γ., Νιάκας Δ., Πολύζος Ν., Σκουτέλης Γ.:" Διαχρονικές εξελίξεις της περιφερειακής κατανομής των πόρων στον υγειονομικό τομέα." Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, 3,9 : 77- 83, 1991.
- 6) Κυριόπουλος Γ. : " Ο ανταγωνισμός στην αγορά υπηρεσιών υγείας: η διεθνής εμπειρία και η ελληνική προοπτική." Επιθεώρηση Υγείας, 2, 12: 41 -47, 1991.
- 7) Κυριόπουλος Γ. Νιάκας Δ., και συν. : " Χρηματοδότηση και οικονομική διαχείριση υπηρεσιών υγείας." Έκδοση Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών της υγείας. Αθήνα 1991 (υπό εκτύπωση).
- 8) Niakas D., Kyriopoulos J.:" Financing Health Care and Expenditures in Greece." 5th international Conference on System Science in Health Care. Prague 1992 (for coming).

- 9) Kyriopoulos J., Niakas O. Georgoussi E., Gitona M." Private health consumption in Greece today." 5th international Conference on System Science in Health Care . Prague 1992 (for coming).

Τίτλος: ΓΥΝΑΙΚΑ, ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2000

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Κυριόπουλος

Χρηματοδότης: ΥΥΠΚΑ/WHO

Διάρκεια: 12 μήνες από Μάρτιο 1989

Στόχος προγράμματος

Το πρόγραμμα "Woman, Health and Development 2000" αποτελεί δραστηριότητα της WHO για την προαγωγή της έρευνας και της εκπαίδευσης στο τομέα αυτό. Η δραστηριότητα αυτή απετέλεσε μια συνάντηση εμπειρογνομόνων, ερευνητικών και πανεπιστημιακών, για την ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών, και τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών αντικειμένων και στόχων και την δημιουργία κοινού εκπαιδευτικού προγράμματος μεταπτυχιακής στάθμης με θεματική: "Γυναίκα, Υγεία και Ανάπτυξη 2000" στα πλαίσια των στόχων της WHO, με διεθνή συνεργασία, συντονισμό και αξιολόγηση. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην χώρα μας θα πραγματοποιηθεί στην Υγειονομική Σχολή Αθηνών.

**Τίτλος : Η ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ/ΑΣΘΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΡΙΑ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Κυριόπουλος
Χρηματοδότης: ΥΣΑ/Τομέας Ιατρικής Οικονομίας
Διάρκεια: 12 μήνες από Οκτώβριο 1989

Στόχος προγράμματος

Το πρόγραμμα αποσκοπεί αφενός στην μέτρηση της ικανοποίησης των χρηστών από τα δημόσια νοσηλευτήρια, με την αποτίμηση και αξιολόγηση της γνώμης των ασθενών για μια σειρά παραμέτρων και αφετέρου, στην δημιουργία μιας δεξαμενής πληροφοριών για την βελτίωση της διαχειριστικής διαδικασίας.

Μεθοδολογία

Η έρευνα βασίστηκε σε ανώνυμα και κλειστά ερωτηματολόγια 24 ερωτήσεων σε διάφορες παραμέτρους της νοσοκομειακής λειτουργίας σε τυχαίο και αντιπροσωπευτικό δείγμα 583 ασθενών από 17 νοσηλευτήρια της χώρας.

Δημοσιεύσεις

- 1) Κυριόπουλος Γ., Γεωργούση Ε., Γεννηματά Α., Μώκου Ν., Σωμαράκης Μ.: " Τι πιστεύουν οι ασθενείς για τα νοσοκομεία μας: η ικανοποίηση των χρηστών/ασθενών από τις υπηρεσίες υγείας στα δημόσια νοσηλευτήρια". Ιατρικό Βήμα, 13: 19-27, Οκτώβριος 1990.

**Τίτλος: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ: ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ. - ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Κυριόπουλος
Χρηματοδότης: Υ ΣΑ/Τομέας Ιατρικής Οικονομίας
Διάρκεια: 12 μήνες από Οκτώβριο 1989

Στόχος προγράμματος

Η έρευνα αυτή έχει δύο στόχους: πρώτον την εξακρίβωση των διαδικασιών χρησιμοποίησης και προσπέλασης των υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας δεύτερον, την μέτρηση της ικανοποίησης των χρηστών από αυτές, με σκοπό την βελτίωση της διαχείρισης με διορθωτικές παρεμβάσεις, που προκύπτουν από την άντληση πληροφοριών.

Μεθοδολογία

Η έρευνα βασίστηκε σε ανώνυμα και κλειστά ερωτηματολόγια στον αστικό πληθυσμό της ευρύτερης περιφέρειας πρωτεύουσας σε τυχαίο δείγμα 137 χρηστών από 7 πολυιατρεία του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με ανάλυση κατά φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης και εισοδηματική τάξη.

Δημοσιεύσεις

- 1) Γεωργούση Ε., Γεννηματά Α., Δριζη Μπ., Σωμαράκης Μ.: " Οι χρήστες υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας υγείας". Ιατρικό Βήμα, 16: 25- 31, 1990.

Τίτλος: ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΟΥ HIV ΣΕ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΕΙΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γ. Παπαευαγγέλου

Χρηματοδότης: Ε.Ο.Κ.

Διάρκεια: Ιούλιος 1988, 19 μήνες

Στόχος προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι ο καθορισμός του επιπολασμού των λοιμώξεων από HIV, των παραγόντων κινδύνου και της συμπεριφοράς των εξαρτημένων ατόμων που κάνουν ενδοφλέβια χρήση φαρμακευτικών ουσιών. Το πρόγραμμα εκτελείται συγχρόνως σε 12 χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Θα επιχειρηθεί η συγκριτική ανάλυση της συμπεριφοράς των τοξικομανών, των διαθέσιμων και εφαρμοζομένων προληπτικών μέτρων σε σχέση με τον επικρατούντα επιπολασμό των HIV λοιμώξεων. Ελπίζεται ότι με τον τρόπο αυτό θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για τη στρατηγική που θα πρέπει να εφαρμόσει κάθε χώρα στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Μεθοδολογία

Η προκαταρκτική φάση του προγράμματος άρχισε την 1η Ιουλίου 1988 και ολοκληρώθηκε την 31η Δεκεμβρίου 1989. Τα αποτελέσματα αναλύθηκαν εντός του 1990. Διαπιστώθηκε η δυνατότητα εκτέλεσης του συνεργατικού προγράμματος και ύστερα από πολλαπλές συσκέψεις καθορίστηκε το τελικό ερωτηματολόγιο και η μεθοδολογία που θα έπρεπε να ακολουθηθεί κατά την κύρια φάση ώστε τα αποτελέσματα να καταστούν συγκρίσιμα και αξιοποιήσιμα. Ήδη άρχισε η κυρία φάση του προγράμματος με τη συμπλήρωση 200 ερωτηματολογίων από κάθε χώρα. Το πρόγραμμα θα συνεχισθεί με τη συλλογή άλλων 200 ερωτηματολογίων μετά πάροδο έτους ώστε να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα των εφαρμοζομένων προληπτικών μέτρων και να υποβληθούν τελικές προτάσεις.

Δημοσιεύσεις

- 1) AIDS και χρήστες ενδοφλεβίων ναρκωτικών". Γ. Ρίζας, Α. Ραυμελιώτου, Γ. Καλλίνικας, Γ. Παπαευαγγέλου. Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου AIDS. Θεσσαλονίκη 17-18 Μαρτίου 1990.
- 2) "Epidemiology of HIV infection in Greek IV during addicts". A. Roumeliotou, A. Nestoridou, M.Kotsianopoulou, Th.Sapounas, G.Papaevangelou. IV International Conference on AIDS, Stockholm, Sweden 1988. Abstract No 4522.
- 3) "HIV Infection in Greek intravenous drug users". G.Papaevangelou, A. Roumeliotou, G. Stergiou, A.Nestoridou, E. Trichopoulou, G.Kallnikos G.Rizos, E.Kounarou. Eur.J.Epidemiol.7, 88-90, 1991.
- 4) "Pilot phase of a European Community HIV study on risk factors attitudes and preventive competences among European drug users' Syrer Yann, Papaevangelou G. for the European study group. V. International Conference on AIDS. S.Fransisco, USA, 1990. Abstract No SC 556.

Τίτλος : ΕΤΕΡΟΦΥΛΙΚΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΟΥ AIDS

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Ρουμελιώτου Επιμελήτρια Έδρας

Χρηματοδότης: ΕΥΔΑΠ

Διάρκεια: 1988 - Έρευνα σε εξέλιξη

Στόχος προγράμματος

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των παραγόντων εκείνων που συμβάλλουν στην ετεροφυλική μετάδοση του HIV τόσο από τον οροθετικό άνδρα στη γυναίκα ερωτικό του σύντροφο όσο και από την οροθετική γυναίκα στον άνδρα ερωτικό της σύντροφο για το σχεδιασμό προγραμμάτων πρόληψης. Η μελέτη αυτή γίνεται στα πλαίσια συντονισμένης έρευνας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην οποία συμμετέχει η Επιστημονική Υπεύθυνος του προγράμματος.

Μεθοδολογία

Αναζητήθηκαν anti-HIV θετικά άτομα και οι ερωτικοί τους σύντροφοι. Τα συμπεριληφθέντα ζευγάρια εξετάστηκαν κλινικά, τους έγινε αιματολογικός έλεγχος και συμπληρώθηκε επιδημιολογικό δελτίο. Για όλα προγραμματίστηκε προοπτική ανά δμηνο παρακολούθηση. Παρόλο ότι η Ελλάδα έχει τη μικρότερη σχεδόν αναλογία κρουσμάτων σε σχέση με τον πληθυσμό, η Ελλάδα είχε την τρίτη θέση από άποψη αριθμητικής συμμετοχής. Η έρευνα συνεχίζεται.

Δημοσιεύσεις:

- 1) "Heterosexual transmission of HIV in Greece". A. Roumeliotou, K. Nestoridou, T. Mandalaki, T. Stefanou, G. Papaevangelou, AIDS Research and Human Retroviruses, 1988,233.
- 2) "Risk factors for male to female transmission of HIV". European Study Group B., M.J. 1989, 411. Heterosexual transmission of HIV A European Study, V international Conf. on AIDS. Montreal, June 4- 9, 1989, p. 115.
- 3) "Παράγοντες κινδύνου μετάδοσης του HIV από οροθετικούς άνδρες στις γυναίκες ερωτικούς τους συντρόφους". Α. Ρουμελιώτου, Α. Νεστορίδου, Ε. Τριχοπούλου, Γ. Παπατσάκης, Μ. Κοτσιανοπούλου, Γ. Καλλίνικος, Γ. Παπαευαγγέλου και EEC Working Group. Υπό δημοσίευση στην Ιατρική Επιθεώρηση Ενόπλων Δυνάμεων.
- 4) 'Ετεροφυλική μετάδοση του HIV: Προοπτική παρακολούθηση". Α. Ρουμελιώτου, Α. Νεστορίδου, Κ. Σωφρονιάδου, Ε. Πετρίδου, Π. Πικούλη, Ι. Δασκαλάκης, Γ. Χατζηδημητρίου, Γ. Παπαευαγγέλου, Ιατρική (υπό δημοσίευση).

Τίτλος : ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ ΤΟΥ HIV

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γ. Παπαευαγγέλου

Χρηματοδότης: WHO.

Διάρκεια: Οκτώβριος 1989, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Στόχος του προγράμματος ήταν η οργάνωση Σεμιναρίου για την εκπαίδευση Ιατρών υπευθύνων για τη Δημόσια υγεία, τη λειτουργία Κέντρων Αναφοράς και Κέντρων Ελέγχου AIDS καθώς και Τραπεζών Αίματος, στις νεώτερες τεχνικές προσδιορισμού της λοίμωξης από τον HIV και στις μεθόδους επαγρύπνησης για το AIDS. Το Πρόγραμμα προτάθηκε κατά τη διακρατική συνάντηση της WHO στην Αθήνα από 2-6 Οκτωβρίου 1989 και οργανώθηκε από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο.

Μεθοδολογία

Οργανώθηκαν:

- α) Σεμινάριο το οποίο παρακολούθησαν Ιατροί υπεύθυνοι σχεδιασμού και εκτέλεσης προγραμμάτων πρόληψης από 10 Ευρωπαϊκές χώρες από 2-6 Οκτωβρίου 1989. Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα συμμετείχαν Έλληνες και ξένοι ομιλητές, η δε πρακτική άσκηση πραγματοποιήθηκε στα εργαστήρια του Κέντρου Αναφοράς AIDS της ΥΣΑ.
- β) Σεμινάριο Εργαστηριακού ελέγχου του AIDS για Έλληνες επιστήμονες εργαζομένους σε Κέντρα Ελέγχου και Αναφοράς AIDS, σε Τράπεζες Αίματος κλπ από 5-7 Φεβρουαρίου 1990.
- γ) Σεμινάριο πρόληψης της μετάδοσης του AIDS προς και από το νοσηλευτικό προσωπικό για Έλληνες νοσηλευτές από 12 -13 Φεβρουαρίου 1990.

Τίτλος: ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ AIDS

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γ. Παπαευαγγέλου

Χρηματοδότης: World Bank

Διάρκεια: 1989- Έρευνα σε εξέλιξη

Στόχος προγράμματος

Η διερεύνηση της διασποράς του HIV και HBN σε έγκυες γυναίκες στην Ελλάδα και Νιγηρία. Το πρόγραμμα βρίσκεται στο στάδιο συλλογής του υλικού.

Μεθοδολογία

Έγκυες γυναίκες από Ελλάδα και Νιγηρία ανώνυμα και μη ταυτοποιήσιμα ελέγχονται για anti-HIV και HBsAg.

Τίτλος: ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΙΟΓΕΝΟΥΣ ΗΠΑΤΙΤΙΔΑΣ Β ΣΤΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Ρουμελιώτου, Επιμελήτρια Έδρας
Χρηματοδότης: Πολυκλινική Αθηνών
Διάρκεια: 1989, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Το πρόγραμμα έχει σαν σκοπό την έρευνα της διασποράς του ιού ηπατίτιδας Β στο νοσηλευτικό προσωπικό και τη μελέτη της αποδοχής του εμβολιασμού το 1989 συγκριτικά με εκείνη που είχε διαπιστωθεί στον ίδιο χώρο τρία χρόνια νωρίτερα. Απώτερος στόχος η διερεύνηση της πιθανότητας επανάληψης του εθνικού προγράμματος εμβολιασμού κατά της ηπατίτιδας Β του νοσηλευτικού προσωπικού που είχε αποτύχει στην πρώτη εφαρμογή.

Μεθοδολογία

Μελετήθηκε η διασπορά του HBV και η αποδοχή του εμβολιασμού σε δύο χρονικές περιόδους το 1986 και το 1989. Εξετάστηκαν συνολικά 382 άτομα του νοσηλευτικού προσωπικού της Πολυκλινικής Αθηνών. Συμπληρώθηκε ερωτηματολόγιο με στοιχεία σχετικά με την επαγγελματική τους δραστηριότητα και έκθεση στον HBV. Ελήφθη αίμα για τον προσδιορισμό δεικτών λοίμωξης από τον HBV (HBsAg, anti-HBc, anti-HBs) με ραδιοανοσολογική μεθοδολογία.

Δημοσιεύσεις

1. "Εκτίμηση της αναγκαιότητας και αποδοχής εμβολιασμού κατά της Ηπατίτιδας Β από το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό". Α. Ρουμελιώτου, Σ. Τσιότρας, Α. Γιαννόπουλος, Γ. Γεωργίου, Ε. Κτενάς, Γ. Παπαευαγγέλου. Δελτίο Ελληνικής Μικροβιολογικής Εταιρείας, υπό δημοσίευση..

**Τίτλος : ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΟΣΤΡΑΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης

Χρηματοδότης: ΥΠΕΧΩΔΕ

Διάρκεια: 5 μήνες από Φεβρουάριο 1987

Στόχος προγράμματος

Η εργασία αυτή έγινε μέσα στα πλαίσια ευρύτερης διερεύνησης της ποιότητας των οστρακοτροφείων των χωρών της ΕΟΚ από το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος του Q.H.E (UNER/WHO). Παρόμοιες έρευνες, με το ίδιο ερευνητικό πρωτόκολλο, έγιναν και σε άλλα κράτη της Μεσογείου με στόχο την καλύτερη εκτίμηση των παραμέτρων και των ορίων που πρέπει να εκτιμούνται και να καθορίζονται για την υγειονομική ασφάλεια των καταναλωτών οστρακοειδών.

Μεθοδολογία

Έγιναν καθημερινές δειγματοληψίες νερού και οστράκων κατά τη διάρκεια ενός μηνός σε οστρακοτροφείο του Ασπροπύργου. Τα δείγματα ελέχθησαν για την παρουσία μικροβίων-δεικτών κοπρανώδους ρύπανσης. Η ποιότητα βρέθηκε καλή σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις.

Δημοσιεύσεις

Η εργασία παρουσιάστηκε στο πρώτο Πανελλήνιο Συνέδριο του Εθνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών.

**Τίτλος: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ
ΕΠΙΤΡΕΠΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΝΕΡΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης

Χρηματοδότης: ΥΥΠΚΑ

Διάρκεια: Νοέμβριος 1988 - Ιούνιος 1990

Στόχος προγράμματος

Συμβολή στην παρακολούθηση και προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος της χώρας μας.

Μεθοδολογία

Ελήφθησαν περί τα 200 δείγματα από μήνα Μάιο ως Οκτώβριο από τις ακτές και πισίνες αρμοδιότητας Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής και σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος έγινε παρακολούθηση των ακτών Εξετάστηκαν α) μακροσκοπικές παράμετροι και β) μικροβιολογικές παράμετροι: ολικά κολοβακτηριοειδή, E.Coli και επακολούθησε η στατιστική επεξεργασία για να αποφασισθεί η καταλληλότητα των σχετικών ακτών.

**Τίτλος: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΥΣΚΕΥΗΣ
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗΣ ΝΕΡΟΥ UV**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης

Χρηματοδότης: Μενετιάν

Διάρκεια: 12 μήνες από Οκτώβριο 1989

Στόχος προγράμματος

Η χλωρίωση του νερού είναι η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδος απολύμανσης. Εναλλακτική λύση αποτελεί η χρήση υπεριώδους ακτινοβολίας UV. Η μέθοδος με UV μπορεί να έχει ευρεία εφαρμογή, ιδιαίτερα στη βιομηχανία, όπου συχνά οι εγκαταστάσεις βρίσκονται σε περιοχές που δεν καλύπτονται από τα δίκτυα ύδρευσης των πόλεων. Στόχος του προγράμματος ήταν η αξιολόγηση συσκευής απολύμανσης του νερού με UV που ήταν εγκατεστημένη στα πτηνοσφαγεία ΒΟΚΤΑΣ και η σύγκρισή της με την καθιερωμένη μέθοδο της χλωρίωσης.

Μεθοδολογία

Μετρήθηκε η μικροβιολογική χλωρίδα διαφόρων δειγμάτων νερού πριν την είσοδο και μετά την έξοδο από τη συσκευή απολύμανσης. Οι μετρήσεις έγιναν με τη μεθοδολογία της επίστρωσης σε 7οeC (ψυχρότροφη χλωρίδα) και 37 °C (μεσόφιλη χλωρίδα).

Τίτλος : ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΩΝ ΒΟΚΤΑΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης

Χρηματοδότης: ΒΟΚΤ ΑΣ ΑΕ

Διάρκεια: Νοέμβριος 1989 -7 μήνες

Στόχος προγράμματος

Είναι γνωστό ότι τα τρόφιμα διατηρούνται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στο ψυγείο χωρίς να αλλοιώνονται, όσο μικρότερο είναι το αρχικό μικροβιακό τους φορτίο. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για την εμπορία και διάθεση νωπών τροφίμων κυρίως σε απομακρυσμένες περιοχές από τον τόπο παραγωγής. Η μαζική εκτροφή και η εντατικοποίηση της παραγωγής έχει σαν αποτέλεσμα την σημαντική αύξηση του αριθμού των μικροβίων στο σφάγιο κοτόπουλο. Έτσι στόχος του προγράμματος ήταν η ποσοτική και ποιοτική μέτρηση του μικροβιακού φορτίου, κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας σφαγής ώστε να μειωθεί το φορτίο και να βελτιωθεί η μικροβιολογική ποιότητα προϊόντος.

Μεθοδολογία

Ποσοτική μέτρηση και ταυτοποίηση μικροβιακής χλωρίδας σφαγίων, συσκευών εκσπλαγχισμού, απεντέρωσης, πάγκων επεξεργασίας, τελάρων συσκευασίας, νερού δεξαμενών εμβάπτισης πριν την αποπτίλωση και νερού δεξαμενών ψύξης.

Τίτλος: ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΛΕΓΙΟΝΕΛΛΑΣ

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης

Χρηματοδότης: α) Αυστραλιανής Πρεσβείας

β) Ξενοδοχείο Ακτή Μεσογική

γ) Ιδιώτου Σέκερη 1,

δ) Ιδιώτου Βασ.Σοφίας 11

ε) ΕΤ ΒΑ στ) Ξενοδοχείο Ledra Marriot.

Διάρκεια: Νοέμβριος 1989 - Έρευνα σε εξέλιξη

Στόχος προγράμματος

Επιδημίες λεγιονέλλωσης, συχνά με θανατηφόρα θύματα, έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια σε πολλές μεγάλες πόλεις. Οι επιδημίες οφείλονται α) στο σύστημα κλιματισμού κεντρικών κτιρίων β) στο σύστημα ύδρευσης ξενοδοχείων και νοσοκομείων. Θεωρήσαμε πολύ σημαντική την έρευνα στα συστήματα κλιματισμού κεντρικών κτιρίων της Αθήνας για παρουσία λεγιονέλλας, καθώς και των συστημάτων ύδρευσης ξενοδοχείων. Επιλέξαμε μεγάλα κτίρια γραφείων (Τράπεζες, κτίρια Πρεσβειών και Εταιρειών) που βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας και θα μπορούσαν να αποτελέσουν εστία επιδημίας λεγιονέλλας.

Προς το παρόν έχουν ελεγχθεί 8 κτίρια, 7 για παρουσία λεγιονέλλας στο σύστημα κλιματισμού και 1 (Ξενοδοχείο Μεσογική) στο σύστημα ύδρευσης.

Μεθοδολογία

Δειγματοληψίες γίνονται πριν και κατά την διάρκεια λειτουργίας του συστήματος, στα σημεία που ορίζονται από διεθνείς οδηγίες. Σε περίπτωση απομόνωσης λεγιονέλλας δίδονται οδηγίες απολύμανσης στον συντηρητή του κτιρίου.

Η εξέταση του δείγματος γίνεται με διήθηση και καλλιέργεια μετά από θερμική και όξινη επεξεργασία. Η τυποποίηση γίνεται με LATEX. Το πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη.

Τίτλος: **ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ
ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ι. Παπαδάκης
Χρηματοδότης: ΥΠΕΧΩΔΕ
Διάρκεια: Αύγουστος 1990 - Έρευνα σε εξέλιξη

Στόχος προγράμματος

Παρακολούθηση και προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος της χώρας μας και προβολή της χώρας μας στο Διεθνή χώρο, ιδίως λόγω του χαρακτηρισμού του 1990 ως Ευρωπαϊκού έτους Τουρισμού.

Μεθοδολογία

Από Μάιο ως Οκτώβριο, ελήφθησαν περί τα 600 δείγματα θαλάσσιου νερού από τις ακτές, αρμοδιότητας Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής, Ευβοίας κ Βοιωτίας και έγινε σε όλη την διάρκεια του προγράμματος παρακολούθηση των α) μακροσκοπικών παραμέτρων (χρώμα, πύσσες, ορυκτέλαια, φαινόλες απορρυπαντικά, επιπλέοντα αντικείμενα, φύκια, τσούχτρες) και β) εργαστηριακών: ολικά κολοβακτηριοειδή κοπρανώδους προελεύσεως E.Coli και κοπρανώδεις στρεπτοκοκκικές σαλμονέλλες. Τα στοιχεία υφίστανται επεξεργασία στατιστικά ανά σημείο σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της οδηγίας 76/100 της ΕΟΚ.

Τίτλος: "Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΓΑΣΤΡΙΤΙΔΑΣ ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΟΜΑΤΩΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ"

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχοπούλου
Χρηματοδότης: Γ. Γ. Ε. και Τεχνολογίας
Διάρκεια: Νοέμβριος 87, 27 μήνες

Στόχος προγράμματος

Η έρευνα αποτελεί τμήμα ευρύτερης διευρωπαϊκής μελέτης υπό την αιγίδα του European Cancer Prevention Group και του Europut (ερευνητικού προγράμματος της ΕΟΚ), με στόχο την διερεύνηση της σχέσεως της διατροφής με την εντερική μετάπλαση του γαστρικού βλεννογόνου.

Μεθοδολογία

Στην έρευνα αυτή συμμετέχουν: Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Πολωνία, η Ιταλία, η Πορτογαλία, η Γιουγκοσλαβία και η Ελλάδα.

Η μελέτη αφορά τη συλλογή πληροφοριών από:

- α) Ασθενείς που πάσχουν από ατροφική γαστρίτιδα με εντερική μετάπλαση
- β) "Μάρτυρες" με διάφορα γαστρεντερικά προβλήματα, εκτός από ατροφική γαστρίτιδα
- γ) Άτομα υγιή

Οι πληροφορίες λαμβάνονται με συμπλήρωση:

- ❖ γενικού ερωτηματολογίου .
- ❖ διατροφικού ερωτηματολογίου

Παράλληλα, συλλέχτηκαν ούρα 24ώρου για τον προσδιορισμό Να, Κ, και νιτρικών και πάρθηκαν βιοψίες από 3 συγκεκριμένες θέσεις του στομάχου για ιστολογική εξέταση.

Δημοσιεύσεις

Δεδομένου ότι τα διάφορα τμήματα της μελέτης αξιολογούνται για όλα τα κράτη μαζί η ολοκλήρωση της επεξεργασίας των στοιχείων και η δημοσίευση των ευρημάτων έχει προγραμματιστεί για το 1992. Έχει υποβληθεί έκθεση πεπραγμένων στην Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

Τίτλος : "ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΜΑΣΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΑΠΗ"

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχοπούλου

Χρηματοδότης: ΥΥΠΚΑ

Διάρκεια: Δεκέμβριος 1988, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Την επόμενη δεκαετία οι υπερήλικες της Ευρώπης θα εκπροσωπούν το 12-14% του πληθυσμού.

Πολλοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι οι διατροφικές συνήθειες μπορεί να επηρεάζουν τη νοσηρότητα και τη θνησιμότητα. Η θεώρηση αυτή πιθανότατα αφορά και την τρίτη ηλικία. Η επιστημονική γνώση σχετικά με τη σημασία της διατροφής και της σχέσης της με νοσήματα της τρίτης ηλικίας είναι περιορισμένη. Οι περισσότερες σχετικές έρευνες αναφέρονται στις διατροφικές συνήθειες νεωτέρων ηλικιών.

Σκοπός του προγράμματος είναι η διενέργεια μελέτης που αφορά τις διατροφικές συνήθειες των υπερηλικών και τον τρόπο επηρεασμού τους απ τη μασητική ικανότητα. Επίσης, διερευνήθηκε η συμβολή των διατροφικών συνηθειών στο επίπεδο υγείας. Οι ερωτήσεις στις οποίες αναμένεται να δοθεί απάντηση από τη μελέτη αναφέρονται στο:

- ❖ ποιές είναι οι διαφοροποιήσεις όσον αφορά την πρόσληψη ενέργειας,
- ❖ ποιές είναι οι διαφοροποιήσεις όσον αφορά το επίπεδο υγείας και δραστηριότητας

Με την υλοποίηση του προγράμματος αυτού θα καταστεί δυνατή:

- ❖ η συγκέντρωση και παροχή επιστημονικών πληροφοριών σχετικών με τη διατροφή και την τρίτη ηλικία
- ❖ η επίλυση διατροφικών προβλημάτων των υπερηλικών

Μεθοδολογία

Το Δεκέμβριο του 1988 έγινε διήμερη εκπαιδευτική συνάντηση, στην Έδρα Διατροφής και Βιοχημείας της Υγειονομικής Σχολής Αθηνών, επισκεπτριών υγείας που εργάζονται στα ΚΑΠΗ. Στο σεμινάριο αυτό συμμετείχαν επισκέπτριες από 20 ΚΑΠΗ (16 από την περιοχή των Αθηνών και 4 από άλλες περιοχές). Οι επισκέπτριες εκπαιδεύτηκαν στην συμπλήρωση ερωτηματολογίου σχετικά με την έρευνα. Τελικά στην έρευνα συμμετείχαν 14 ΚΑΠΗ από την Αθήνα, 2 από τη Θεσσαλονίκη και 2 από επαρχία.

Η επιλογή των ΚΑΠΗ έγινε με τυχαία δειγματοληψία αλλά δεν προσήλθαν όλες όσες εκπρόσωποι προσκλήθηκαν, κυρίως από περιοχές εκτός της Αθήνας. Στη συνέχεια

χρησιμοποιήθηκε κατάλογος των ενεργών μελών των επιλεγέντων των ΚΑΠΗ και έγινε επίσης τυχαία επιλογή του δείγματος των ερωτηθέντων, χωριστά για άνδρες και γυναίκες.

Η συμπλήρωση του διατροφικού και του κοινωνικοοικονομικού ιστορικού πραγματοποιήθηκε από τις επισκέπτριες υγείας. Η οδοντιατρική εξέταση (οδοντική κατάσταση, έλεγχος οδοντοστοιχιών) και η λήψη ιστορικού για τον έλεγχο της μαστικής ικανότητας, έγινε από ομάδα οδοντιάτρων μόνο στο ΚΑΠΗ Μελισσίων.

Για την πληρέστερη ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος, συνεργάτες της έδρας Διατροφής και Βιοχημείας της ΥΣΑ, είχαν συνεχή επαφή με τις συνεντεύκτριες και επισκέφθηκαν όλα τα συνεργασθέντα ΚΑΠΗ για την επιτόπια επίλυση τυχόν προβλημάτων. Η συλλογή όλων των στοιχείων ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 1989. ακολούθησε κωδικοποίηση ώστε τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα με αυτά άλλων χωρών της ΕΟΚ.

Η επεξεργασία των στοιχείων έγινε με το στατιστικό πακέτο SPSS. Η επεξεργασία των δεδομένων για τις διατροφικές συνήθειες (συχνότητα κατανάλωση τροφίμων) βασίστηκε στην κατανάλωση ανά ημέρα, εβδομάδα, ή μήνα. Το δείγμα αποτελείται από 324 άτομα ηλικίας 70 ετών και άνω (175 άνδρες και 149 γυναίκες). Η έρευνα κάλυψε βιοκοινωνικές και διατροφικές μεταβλητές.

Δημοσίευσης

1. «Μασητική ικανότητα ηλικιωμένων και διατροφικές συνήθειες.» Τσέλιου Α., Πολυχρονόπουλος Ε., Κωνσταντινίδης Ρ., Μετοχιανάκης Δ., Γεωργιάδου Ε., Τριχοπούλου Α., 1^ο Πανελλήνιο Γεροντολογικό-Γηριατρικό Συνέδριο, Αθήνα 1989.
2. «Μορφωτικό επίπεδο ηλικιωμένων και οι διατροφικές τους προτιμήσεις.» Πολυχρονόπουλος Ε., Γναρδέλλης Χ., Τριχοπούλου Α., 17^ο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο, Αθήνα 1991.
3. “Chewing ability and dietary habits in the elderly in Greece.” Constantinides R., Tseliou A., Methochianakis D., Polychronopoulou E., Gnardellis Ch. and Trichopoulou A., Sixth European Nutrition Conference, Athens 1991.
4. “Nutritional patterns among the elderly attending the centers for the aged in Greece according to their economic status.” Polychronopoulos E., Gnardellis Ch. and Trichopoulou A., Sixth European Nutrition Conference, Athens 1991.

Τίτλος: «ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ»

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχόπουλος

Χρηματοδότης: Ελεήμων Εταιρεία Αθηνών

Διάρκεια: 3 μήνες, έναρξη 1988

Στόχος Προγράμματος

Η σύνταξη, για τους τροφίμους και το προσωπικό του Γηροκομείου, τεσσάρων εβδομαδιαίων διαιτολογίων, για τις 4 εποχές του χρόνου, δηλαδή 28 διαιτολόγια συνοδευόμενα από τις συνταγές αγοράς για το μαγειρείο.

Μεθοδολογία

1. Κατά την διαμόρφωση του διαιτολογίου λήφθηκαν υπόψη οι συστάσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας όσον αφορά τα ποσά και την ενεργειακή συμβολή των θρεπτικών συστατικών.
2. Η σύνταξη των διαιτολογίων έγινε με τη χρήση προγράμματος σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.
3. Πρωταρχικός σκοπός ήταν να δίδεται στους υπερήλικες ένα γεύμα που θα συνδύαζε την ενεργειακή (θερμιδική) κάλυψη, την επιβαλλόμενη πρόσληψη επιμέρους διατροφικών συστατικών, την ποικιλία και τη νοστιμιά. Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκαν πρώτα όλα τα φαγητά και με τη βοήθεια ειδικών πινάκων σύνθεσης τροφίμων και τη συνδρομή ηλεκτρονικού υπολογιστή διαμορφώθηκαν διαιτολόγια. Έγινε προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν ελληνικές συνταγές και ελληνικά υλικά. Οι ελληνικές συνταγές φαγητών, που αντανακλούν την πολυσυζητημένη μεσογειακή διαίτα, είναι υγιεινές, νόστιμες και εκφράζουν επιπλέον την εθνική μας ταυτότητα.

Δημοσίευσης

Παραδόθηκε έκθεση στην οποία περιγράφονται 28 ημερήσια διαιτολόγια (7 ανά εποχή)

Τίτλος : 'ΑΓΙΕΙΝΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΑΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ"

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχοπούλου

Χρηματοδότης: ΕΟΚ

Διάρκεια: Νοέμβριος 1990, 12 μήνες

Στόχος προγράμματος

Ο αριθμός των καταστημάτων που πουλάνε "Υγιεινά Τρόφιμα" καθώς και οι καταναλωτές τους, τόσο στη χώρα μας όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθημερινά αυξάνουν.

Τα προβλήματα σχετικά με τη διακίνηση και τη χρησιμοποίηση των "Υγιεινών Τροφίμων" είναι δύο. Πρώτον, είναι πραγματικά τα υγιεινά τρόφιμα περισσότερο υγιεινά από τα αντίστοιχα τρόφιμα της αγοράς. Δεύτερον είναι πραγματικά τα υγιεινά τρόφιμα που διατίθενται στην κατανάλωση παρασκευασμένα με τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες τις οποίες επικαλούνται αυτοί που τα διαθέτουν.

Μεθοδολογία

Η ανάγκη να δοθεί απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα αποτέλεσε το κίνητρο για την οργάνωση ομάδας εργασίας η οποία συνεδρίασε στην Αθήνα από 22-24 Νοεμβρίου 1990. Η συνάντηση αυτή οργανώθηκε από το Εθνικό Κέντρο Διατροφής της Ελλάδος, την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, την ΕΟΚ (Γενική Διεύθυνση ΙΙΙ) και τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων της Ελλάδας. Οι προβληματισμοί και τα πορίσματα της ομάδας των 30 επιστημόνων οι οποίοι πήραν μέρος στη συνάντηση παρουσιάστηκαν σε στρογγυλό τραπέζι που έλαβε χώρα στις 23 Νοεμβρίου στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Δημοσιεύσεις

Τα πεπραγμένα του συμποσίου τυπώθηκαν σε 1.000 αντίτυπα και προετοιμάζεται η αναλυτική δημοσίευσή τους στον διεθνή επιστημονικό τύπο.

Τίτλος : "ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ"

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχοπούλου
Χρηματοδότης: ΓΓΕΤ-ΣΠΑ. Πρόγραμμα ΕΟΚ
Διάρκεια: Σεπτέμβριος 1990, 24 μήνες

Στόχος προγράμματος

Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία βάσης δεδομένων στην Έδρα Διατροφής και Βιοχημείας της Υγειονομικής Σχολής Αθηνών που θα περιλαμβάνει τα διατροφικά και κοινωνικο-οικονομικά στοιχεία που συλλέγονται στο πλαίσιο των Ερευνών Οικογενειακών Προϋπολογισμών σε διάφορα Ευρωπαϊκά κράτη (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Πολωνία και Ουγγαρία).

Η συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία των πληροφοριών αυτών θα συμβάλει στην εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν τα διατροφικά πρότυπα των πληθυσμών των χωρών που θα λάβουν μέρος στο έργο. Η προσέγγιση αυτή θα καταστήσει δυνατή τη συγκριτική μελέτη των στοιχείων που προέρχονται από τις χώρες αυτές, όπως και την εκτίμηση των διαφοροποιήσεων που υφίστανται στις διάφορες υποομάδες των πληθυσμών.

Μεθοδολογία

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επίλυση ορισμένων τεχνικών προβλημάτων που σχετίζονται με τη διαφορετική μεθοδολογία συλλογής των στοιχείων, κυρίως των διατροφικών, στις διάφορες χώρες. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική η ανάγκη μελέτης της μεθοδολογίας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή των στοιχείων στην κάθε χώρα, και στη συνέχεια η εξάλειψη κατά το δυνατόν των διαφορών που θα προκύψουν, ώστε τα στοιχεία αυτά να γίνουν συγκρίσιμα.

Δημοσιεύσεις

Έκθεση προόδου υλοποίησης του έργου ανά τρίμηνο.

Τίτλος : "ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ"

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Α. Τριχοπούλου

Χρηματοδότης: Δωρεά Μισθοδοσίας Α. Τριχοπούλου από Μαιευτήριο Έλενα, Promotion Center, Nutra Sweet

Διάρκεια: Οκτώβριος 1988 - (Συνεχίζεται)

Στόχος προγράμματος

Η διερεύνηση των διατροφικών συνηθειών του Ελληνικού πληθυσμού και της συσχέτισής τους με διάφορα νοσήματα.

Μεθοδολογία

Επιδημιολογικές μελέτες κατά τις οποίες συγκεντρώθηκαν στοιχεία τα οποία αφορούσαν την κατανάλωση τροφίμων από συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες από ασθενείς και από "μάρτυρες".

Δημοσιεύσεις

1. "An intervention program for caries prevention and dental caries among schoolchildren in a town of Greece." Th. Athanasouli, A. Trichopoulou, J. Maniatoroulou, A. Tzonou. Meeting of the International Union for Health Education European Region, Perugia, 1988
2. "Μεταβλητότητα των τιμών χοληστερόλης και τριγλυκεριδίων του ορού μεταξύ οκτώ νοσοκομείων κατά τη διάρκεια ενός έτους. Διερεύνηση των πηγών μεταβλητότητας." Ε. Πσλυχρονόπουλος και Α. Τριχσπούλου, 15ο Ετήσιο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο, Αθήνα, 1989
3. "Συγκέντρωση σεληνίου στα μαλλιά καταναλωτών θαλασσίων τροφών." Α. Τριχσπούλου, Α. Χαλκιάς, Ε. Πσλυχρονόπουλος, Α. Τζώνσυ. ΙΑΤΡΙΚΗ 56: σελ 43-45, 1989
4. "Changes of nutrition patterns and health indicators at the population level in Greece." Trichopoulou A., Efstathiadis P., Am J Clin Nutr 49: pp 1042-7, 1989
5. "Σχέση του χαλκού, ψευδαργύρου και μαγνησίου με τον επιπολασμό της στεφανιαίας νόσου." Ζαβιτσάνος Ξ., Βσσινάκης Ε., Κατσυγιάννη Κ., Βάλβη Ε., Μάλλιος Κ., Πολυχρονόπουλος Ε., Τριχοπούλου Α., Βοριδής Ε., Κουτσελίνης Α. και Τριχόπουλος Δ., ΙΑΤΡΙΚΗ 55: σελ 267-272, 1989
6. "Epidemiology of stomach cancer and the role of diet." Ο. Trichopoulos and Α. Trichopoulou. In: European School of Oncology "Advances in Clinical Oncology" Κ. Papavasiliou (Ed), Proceedings of a post-gra seminar, pp 15-17, Loutraki 1989.
7. "Epidemiology of colorectal cancer." D. Trichopoulos and Α. Trichopoulou, In: European School of Oncology "Advances in Clinical Oncology" Κ. Papavasiliou (Ed), Proceedings of a post-gral seminar, pp 67-71, Loutraki 1989.
8. "Η υγεία των Ελλήνων: Χθες, σήμερα, αύριο." Δ. Τριχόπουλος, Ι. Σκαλκιδής, Α. Τριχοπούλου, Π. Τουλούμη, Δ. Σούλιου, Materia Medica Greca 17: 100, pp 315-320, 1989
9. "Food habits and health of elderly in Spata, Greece: Application survey instrument." Α. Kouris, Μ. Wahlqvist, Α. Trichopoulos Polychronopoulos, International Congress of Nutrition, Seoul 1985

10. "The Mediterranean diet: The Greek pattern for the elderly." Trichopoulou A, Vassilakou T., Demertzi I., Vainderli I., Mediterranean Medical Meeting, Heraklion, Crete 1989
11. "Διατροφικές συνήθειες ηλικιωμένων ατόμων, που κατοικούν μόνα τους" Μια ανάλυση από τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς της Ε.Σ.Υ.Ε. Τ. Βασιλάκου, Α Τριχοπούλου, Η. Μόσιαλος, 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Γεροντολογικής Εταιρείας, Αθήνα 1989
12. "Η διατροφική σημασία του μαγνησίου." Α Τριχοπούλου, Ιατρικές εξελίξεις Έξτρα, τόμος Δ, σελ 4, 1989
13. "Nutrition policy in Greece." Trichopoulou A., In: The Mediterranean Diet and Food Culture - A Symposium, Helsing E., Trichopoulou A. (Eds) Eur J CI Nutr 43: Suppl 2: pp 79-82, 1989
14. "Dietary variability in Greece." K. Katsouyanni, W. Willet, A. Trichopoulou, D. Trichopoulos, XIIth International Conference on social and Preventive Medicine, Quebec Canada, 1989
15. "Food and nutrition policy in Greece." A. Trichopoulou., Proceedings WHO workshop on Food and Nutrition Policy in Mediterranean Europe 1990.
16. "Αγωγή υγείας: Σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης σε πρόβλημα υγείας." Αντωνία Τριχοπούλου, Εθνικό Συμπόσιο υγείας, "Υγεία για όλους το 2.000", σελ. 47-50, Αθήνα 1990
17. "Diet and cancer: Methodological complexities and case-control studies in Greece." Trichopoulos D., Tzonou A, Katsouyanni K., Trichopoulou A, In: Recent Progress in Research on Nutrition and Cancer, C. Mettlin and K. Aoki (Eds), Wiley-Liss, pp. 45-53, 1990
18. "Mediterranean diet and cancer." A. Trichopoulou, E. Mossialos, J. Skalkides, In: Causation and Prevention of Human. Cancer (Eds and A. Giacosa), Kluvert, pp 17-25, 1990
19. "Methodology and public health aspects of dietary surveillance in Europe: The use of household budget surveys. Trichopoulou (Rapporteur), Report of a Workshop. Department of Nutrition, A School of Public Health, Athens 1990
20. "A case-control study of the relationship between smoking, and gallbladder disease." Pastides H., Tzonou A., Trichopoulos D., Katsouyanni K., Trichopoulou A, Kefalogiannis N., Manousos O., Arch Intern Med 150: pp 1409-1412. 1990.
22. "Changing dietary habits in the Mediterranean countries in Europe." Trichopoulou A, Mossialos E, In: Lipids and Health G. Ziant (Ed), Excerpta Medica, International Congress Series 953, pp 257-264, 1990
23. "Comparison of dietary data from different sources: some examples." W. Secula, W. Becker, A. Trichopoulou and G. Zajkas, In: Food and Health: Data Sources for Nutrition Policy-Making in Europe, WHO Regional Publications, European Series No. 34, 1990
24. "Recommended dietary intakes in the European community member states: an overview " Trichopoulou A., Vassilakou T., In: Recommended Dietary Intakes in the EEC: Scientific Evidence and Public Health Considerations - A Workshop. Trichopoulou A. (Ed) Eur J CI Nutr 44: suppl. 2, pp 51-126, 1990
25. "Συγκριτική μελέτη της σύνθεσης των παρασκευασμάτων για βρέφη και των γαλάτων συνεχείας που κυκλοφορούν στην Ελλάδα." Δ. Λάγγας, Τ. Βασιλάκου, Α Τριχοπούλου, XIX Συνέδριο της Ένωσης Παιδιατρικών Εταιρειών Μ. Ανατολής και Μεσογείου, Αθήνα 1990
26. "Diet and cancer: The role of case-control studies." Trichopoulos D., Tzonou A., Katsouyanni K., Trichopoulou A, Ann Nutr Metabol 35: pp 589-592, 1991

27. "Diet and peripheral arterial occlusive disease: The role of poly-, monoand saturated fatty acids." Katsouyanni K., Skalkidis Y., Petridou E, Polychronopoulou-Trichopoulou A, Willet W., Trichopoulos O., Amer J Epidemiol, Vol. 133, 1, pp 24-31,1991
28. "Nutrition surveillance as the backbone of national policy." L. Kolmeier, E Helsing, O. Moreiras- Varela, A. Trichopoulou, C. Wotecki,O. Buss, E Callmer, R. Hermus and J. Sznajd, Eur J CI Nutr (in press).
29. "Mediterranean diet: The Greek pattern among the elderly." A. Trichopoulou, T. Vassilakou, (Submitted for publication)

BOOKS

Food Legislation (in Greek)

Trichopoulou A. (Ed)

Gr.Parisianos, Athens, pp 1-89, 1989

The Mediterranean Diet and Food Culture - A Symposium

Helsing E. Trichopoulou A. (Eds)

Eur J CI Nutr 43: supp 2, pp 1-92, 1989

Recommended Dietary Intakes in the EEC: Scientific Evidence and Public Health Considerations - A Workshop

Trichopoulou A. (Ed)

Eur J CI Nutr 44: supp 2, 1-126.1990

ΟΔΗΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ Υ.Σ.Α.

ΟΔΗΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ Υ.Σ.Α.

Άρθρο 1

Στόχοι και αρμοδιότητες της Επιτροπής Ερευνών

Η επιτροπή αναλαμβάνει για την ΥΣΑ την αξιοποίηση του ειδικού λογαριασμού κονδυλίων της υπ αριθ. 2077/6.12.85 κοινής υπουργικής απόφασης, για την διευκόλυνση της ερευνητικής και επιμορφωτικής δραστηριότητας της Σχολής, συνεργαζόμενη με όλους τους φορείς, Υπουργεία, Πανεπιστήμια, Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμούς, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού δικαίου, Ιδιωτικές Επιχειρήσεις και Ιδιώτες, καθώς και διεθνείς Οργανισμούς (Π.Ο.Υ., Ε.Ο.Κ., Ο.Ο.Σ.Α. κλπ) που έχουν σχέση με την έρευνα και την επιμόρφωση. Η επιτροπή έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Εισηγείται σχετικά με τη λήψη μέτρων για την εξασφάλιση πόρων του Λογαριασμού.

β) Αναζητεί πηγές χρηματοδότησης του Λογαριασμού και ενεργεί κάθε πράξη που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση χρηματικών πόρων αποφασίζει για τη σύναψη δανείων και εξουσιοδοτεί τα πρόσωπα που θα υπογράψουν τα σχετικά δανειστικά συμβόλαια.

γ) Αποδέχεται τις κάθε είδους επιχορηγήσεις, δωρεές και εισφορές τρίτων στο λογαριασμό και καθορίζει τους ειδικότερους όρους αποδοχής και διαθέσεώς τους.

δ) Καταρτίζει ετήσιο επιστημονικό και οικονομικό απολογισμό κινήσεως του Λογαριασμού και παρέχει κάθε αναγκαία ενημέρωση στους φορείς χρηματοδότησης του Λογαριασμού και το Σύλλογο των Καθηγητών της ΥΣΑ.

ε) Εποπτεύει το έργο της Γραμματείας και ορίζει τον Προϊστάμενο της.

Άρθρο 2

Πόροι του Λογαριασμού

1. Οι πόροι του Λογαριασμού που αναφέρονται στην κοινή υπουργική απόφαση ταξινομούνται ως εξής:

α) Κονδύλια από πηγές εκτός Σχολής Π.χ. ΠΟΥ, ΕΟΚ, ΟΟΣΑ, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Δημόσιες και Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου και χορηγούνται από τις πηγές αυτές είτε στην Σχολή, είτε σε συγκεκριμένους ερευνητές της ΥΣΑ με οποιοδήποτε τρόπο.

β) Έσοδα από παροχές υπηρεσιών του προσωπικού της ΥΣΑ προς τους που γίνονται χρησιμοποιώντας τον εξοπλισμό της Σχολής και πρόσοδοι από την διάθεση εκδόσεων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων του Λογαριασμού.

γ) Έσοδα από δωρεές κάθε είδους που δίνονται στην ΥΣΑ για ερευνητικούς σκοπούς.

δ) Έσοδα από τον τακτικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων που χορηγούνται στην ΥΣΑ.

ε) Κάθε είδους δάνεια για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

2. Η επιτροπή μεριμνά για την έγκαιρη υποβολή των σχετικών αιτήσεων σε διεθνείς και άλλους οργανισμούς για χρηματοδότηση των ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Άρθρο 3

Επιλογή Προτάσεων και Αξιολόγηση

1. Προτάσεις που υπεβλήθησαν απ ευθείας στους διάφορους φορείς εκτός Σχολής και μετά από αξιολόγησή τους χρηματοδοτήθηκαν με κονδύλιο, δεν αξιολογούνται εκ νέου από την επιτροπή, αλλά γίνεται δεκτή η αξιολόγησή που έγινε για αυτές από τους χρηματοδότες τους.

2. Η Επιτροπή αξιολογεί τη σκοπιμότητα της παροχής υπηρεσιών προς τρίτους, μετά από αιτιολογημένη πρόταση των ενδιαφερομένων ερευνητών και υποβάλλει σε συνεργασία με τον Κοσμήτορα τις αιτήσεις χρηματοδότησεως επιμορφωτικών προγραμμάτων.

3. Η ύπαρξη κονδυλίων, ερευνών από δωρεές εφ όσον δεν έχει προσδιορισθεί ο τομέας και ο σκοπός της διάθεσης, γνωστοποιείται σε όλο το ερευνητικό προσωπικό της Σχολής, με πρόσκληση υποβολής ερευνητικών προτάσεων πάνω σε συγκεκριμένες ερευνητικές περιοχές. Η αξιολόγηση των προτάσεων γίνεται μέσα σε δύο μήνες από την προθεσμία υποβολής τους από την Επιτροπή.

Άρθρο 4

Ερευνητικών Προγραμμάτων

1. Όλα τα έσοδα από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται και ανεξάρτητα σε ποιά κατηγορία του άρθρου 2 του παρόντος ανήκουν, κατατίθενται στον "Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας Υγειονομικής Σχολής Αθηνών", που έχει ανοιχτεί στην Τράπεζα της Ελλάδος με ΚΑ 26609/8.

2. Κάθε ερευνητική πρόταση για χρηματοδότηση, θα πρέπει απαραίτητα να συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό δαπανών του έργου. Ο Προϋπολογισμός σύμφωνα με την υπ αριθ. 2077 υπουργική απόφαση, μπορεί να περιλαμβάνει κονδύλια για:

α) Υπερωριακή αμοιβή προσωπικού (επιστημονικού και βοηθητικού τεχνικού προσωπικού) της Σχολής.

β) Αμοιβή επιστημονικού και βοηθητικού/τεχνικού προσωπικού που δεν είναι υπάλληλοι της Σχολής.

γ) Δαπάνες για εξοπλισμό και εγκαταστάσεις (προμήθειες μη αναλώσιμου εξοπλισμού πάσης φύσεως και απόσβεση υπάρχοντος τοιούτου καθώς και δαπάνες για πάσης φύσεως εγκαταστάσεις σχετικές το ερευνητικό πρόγραμμα.

δ) Δαπάνες για αναλώσιμο υλικό.

ε) Βιβλία και περιοδικά.

στ) Μετακινήσεις εσωτερικού-εξωτερικού.

ζ) Δημοσιεύσεις-σεμινάρια, εκδόσεις.

η) Υπεργολαβίες

θ) Μισθώσεις ακινήτων, μεταφορικών μέσων και εξοπλισμού.

ι) Λοιπές δαπάνες σχετικές με την εκτέλεση ερευνητικού έργου.

Στον προϋπολογισμό του έργου πρέπει να έχουν προβλεφθεί δαπάνες για εργοδοτικές εισφορές, κλπ. που προβλέπονται από την ισχύουσα Νομοθεσία Αναμόρφωση του προϋπολογισμού είναι δυνατή.

3. Κάθε ερευνητική πρόταση ορίζει τον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου, αίτηση του οποίου προς την επιτροπή ερευνών πραγματοποιούνται οι δαπάνες οι προβλεπόμενες στον προϋπολογισμό του έργου. Η διάθεση του αντιστοίχου ποσού χρημάτων στον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου, είναι υποχρεωτική για την επιτροπή ερευνών.

4. Ο καθορισμός μέγιστων ορίων υπερωριακής αμοιβής του ερευνητικού βοηθητικού και τεχνικού προσωπικού (μελών της ΥΣΑ) γίνεται σύμφωνα με υπάρχουσες σχετικές διατάξεις.

5. Όροι των συμβάσεων μεταξύ των επιστημονικών υπευθύνων και των διαφόρων φορέων χρηματοδότησης εκτός ΥΣΑ, που δεν εμπíπτουν στην υπ. Αριθ. 2077 υπουργική απόφαση, ισχύουν με ευθύνη του επιστημονικού υπεύθυνου του έργου.

6. Ποσοστό 5% του συνολικού προϋπολογισμού κάθε έργου, που χρηματοδοτείται από τον ειδικό λογαριασμό, διατίθεται στον ειδικό λογαριασμό για έξοδα λειτουργίας του.

Άρθρο 5

Αποτελέσματα Ερευνών και Οικονομικός Απολογισμός

Σχετικά με τις έρευνες που γίνονται στα πλαίσια των ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων του ειδικού λογαριασμού, ορίζονται τα εξής:

1. Ο επιστημονικός υπεύθυνος συντάσσει επιστημονική έκθεση με τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου, τα οποία γίνονται ευρύτερα γνωστά με ανακοινώσεις σε συνέδρια εσωτερικού ή εξωτερικού, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, οργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων κλπ. Ειδικές ρυθμίσεις με τον φορέα που χρηματοδοτεί το έργο λαμβάνονται υπόψη και κρίνονται κατά περίπτωση.
2. Στις δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις κλπ, πρέπει να μνημονεύεται η πηγή χρηματοδότησης για μέρος ή για το σύνολο του ερευνητικού έργου από τον αντίστοιχο φορέα.
3. Οι δαπάνες για την έκδοση των μελετών και την διάθεση των αποτελεσμάτων βαρύνουν τον προϋπολογισμό του έργου. Τα έσοδα από την διάθεση των εκδόσεων αποτελούν έσοδα του ειδικού λογαριασμού.
4. Ο επιστημονικός υπεύθυνος υποβάλλει στην επιτροπή ερευνών οικονομικό απολογισμό, ο οποίος αναλύει όλες τις κατηγορίες δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και τις συγκρίνει με τον προϋπολογισμό του ερευνητικού έργου.

Άρθρο 6

Ειδικές Διατάξεις

1. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών χορηγεί επίσημες βεβαιώσεις για τα ποσά που κατατίθενται στον ειδικό λογαριασμό προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για φορολογικές ή άλλες απαλλαγές.
2. Επίσης χορηγούνται βεβαιώσεις από τον Πρόεδρο της Επιτροπής προς όλους τους αμειβόμενους από τον ειδικό λογαριασμό. Στις βεβαιώσεις αυτές αναφέρονται τα ετήσια ποσά της αμοιβής, σύμφωνα με τα ισχύοντα για την φορολογία του εισοδήματος.

Άρθρο 7

Γενικές Διατάξεις

1. Για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από τον οδηγό αυτό ή για τυχόν προβλήματα που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή του οδηγού, αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο Σύλλογος των Καθηγητών της Σχολής μετά από εισήγηση της επιτροπής.
2. Σε περίπτωση διακοπής λειτουργίας του λογαριασμού τα πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στη Σχολή και διατίθενται με απόφαση του Συλλόγου των Καθηγητών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΟΙΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ Αριθ. Πρωτ. 2077/6.12.85
ΥΠΟΥΡΓΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Σύσταση Ειδικού Λογαριασμού για τη χρηματοδότηση ερευνητικών και τεχνολογικών έργων και προγραμμάτων Υγειονομική Σχολή Αθηνών.

Έχοντας υπόψη,

1. Τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.3 του Ν .1514/85 " για την ανάπτυξη επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας"
2. Την με αριθμ. V-1η/Φ5.23/11018/13.8.85 κοινή απόφαση ανάθεσης αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας κι Παπανδρέου,

Αποφασίζουμε

Συνιστάται στην Υγειονομική Σχολή Αθηνών Ειδικός Λογαριασμός για την αξιοποίηση των κονδυλίων επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, ο αναφέρεται παρακάτω ως " Λογαριασμός" και ορίζονται τα ακόλουθα

1. Σκοπός

Σκοπός του λογαριασμού είναι η διάθεση και διαχείριση κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για τη χρηματοδότηση των ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και έργων που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του Π .Δ.1233/6.1 0.81, σε συνδυασμό με το 6 παρ.3 του Ν.1514/85.

2. Πόροι του Λογαριασμού

Πόροι του Λογαριασμού είναι:

α. Κονδύλια από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων που διατίθενται είτε μέσω του Προγράμματος Ανάπτυξης, Έρευνας , Τεχνολογίας (Π.Α.Ε.Τ.) είτε μέσω οποιαδήποτε άλλης μελέτης η που εντάσσεται στο Π.Δ.Ε.για το σκοπό αυτό.

β. Ειδικές εισφορές και χρηματοδοτήσεις από δημόσιες επιχειρήσεις, άλλους δημόσιους φορείς, ιδιωτικές επιχειρήσεις ή ιδιώτες, διεθνείς οργανισμούς και δωρεές κάθε είδους με πράξεις εν ζωή ή αιτία θανάτου.

γ. Έσοδα από την εκτέλεση ερευνητικών έργων για λογαριασμό τρίτων (δημοσίων υπηρεσιών ή οργανισμών, Ν.Π.Ι.Δ., ιδιωτών κλπ.) την εμπορία τεχνολογικών προϊόντων, την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών, καθώς και τυχόν συμμετοχή σε επιχειρήσεις του άρθρου 3 παρ.5 του Ν.1514/85.

δ. Έσοδα ή δικαιώματα που προέρχονται από την αξιοποίηση ή με άλλο τρόπο διάθεση των αποτελεσμάτων της έρευνας ή τεχνολογικών επιτεύξεων και οι πρόσοδοι από περιουσιακά στοιχεία του Λογαριασμού.

ε. Κάθε είδους δάνεια.

Οι φορείς που εισφέρουν στο Λογαριασμό έχουν τη δυνατότητα να προσδιορίσουν το είδος των δαπανών που θα καλυφθούν με τα κονδύλια που διαθέτουν και το χρόνο στον οποίο θα αναλωθούν τα κονδύλια.

3. Όργανα Διοικήσεως και διαχειρίσεως του Λογαριασμού.

Η διοίκηση και διαχείριση του Λογαριασμού πραγματοποιείται από τα όργανά του και είναι ανεξάρτητη από τη διοίκηση και διαχείριση των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Σχολής. Όργανα διοικήσεως και διαχειρίσεως του Λογαριασμού είναι:

α. Η Επιτροπή Ερευνών

β. Γραμματεία του Λογαριασμού

4. Επιτροπή Ερευνών

Η Επιτροπή Ερευνών που αναφέρεται παρακάτω ως " Επιτροπή οι, απαρτίζεται από τρία μέλη κατ ελάχιστο όριο που ορίζονται με Απόφαση του συμβουλίου των Καθηγητών για τριετή θητεία, που είναι ανανεώσιμη. Ορίζονται επίσης αναπληρωτές από Καθηγητές και Επιμελητές της Σχολής. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο Πρόεδρος της Επιτροπής.

Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής, μετά τη συγκρότηση της σε σώμα, εκλέγεται από τα μέλη ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, ο οποίος αντικαθιστά τον Πρόεδρο στα καθήκοντά του, όταν ο τελευταίος απουσιάζει ή κωλύεται.

Η Επιτροπή έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α. Εισηγείται σχετικά με τη λήψη μέτρων για τη εξασφάλιση πόρων του Λογαριασμού.

β. Αναζητεί πηγές χρηματοδότησεως του Λογαριασμού και ενεργεί κάθε πράξη που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση χρηματικών πόρων, αποφασίζει για τη σύναψη δανείων και εξουσιοδοτεί τα πρόσωπα που θα υπογράψουν τα σχετικά δανειστικά συμβόλαια.

γ. Αποδέχεται τις κάθε είδους επιχορηγήσεις, δωρεές και εισφορές του Λογαριασμού και καθορίζει τους ειδικότερους όρους αποδοχής και διαθέσεώς τους.

δ. Καταρτίζει ετήσιο επιστημονικό και οικονομικό απολογισμό κινήσεως του Λογαριασμού και παρέχει κάθε αναγκαία ενημέρωση στους φορείς χρηματοδότησεως του Λογαριασμού.

ε. Εποπτεύει το έργο της Γραμματείας και ορίζει τον Προϊστάμενο της.

5. Λειτουργία Επιτροπής

Η Επιτροπή συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, οποτεδήποτε κρίνεται αυτό αναγκαίο, είτε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, είτε από δύο μέλη της.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίσταται ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος και τα μισά τουλάχιστον μέλη της, τακτικά ή αναπληρωματικά. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η άποψη την οποία υποστήριξε ο προεδρεύων.

Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

6. Γραμματεία

Η Γραμματεία στελεχώνεται, ανάλογα με τις ανάγκες, από μόνιμο η επί συμβάσει διοικητικό προσωπικό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, που διατίθεται με απόφαση Υπουργού η του νόμιμα εξουσιοδοτημένου οργάνου του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Η Γραμματεία έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α. Παρακολουθεί τη λογιστική και διαχειριστική κίνηση Λογαριασμού και προβαίνει στην πληρωμή των δαπανών μετά εντολή του αρμοδίου οργάνου όπως ορίζεται ειδικότερα παρακάτω.

β. Εξυπηρετεί γραμματειακά την Επιτροπή και εισηγείται για θέματα της αρμοδιότητάς της.

γ. Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων της Επιτροπής.

7. Διαδικασία, διάθεσης, διαχείρισης και δικαιολόγησης των κονδυλίων του Λογαριασμού.

Τα έσοδα του Λογαριασμού που προέρχονται από οποιαδήποτε από τις πηγές που αναφέρονται στην παρ. 2 της παρούσης κατατίθενται σε λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος με τίτλο " Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας " και αναλαμβάνονται και διατίθενται επιταγές που υπογράφονται από τον Προϊστάμενο της Γραμματείας.

Η πραγματοποίηση και δικαιολόγηση των δαπανών που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των ερευνητικών προγραμμάτων και έργων που χρηματοδοτούνται από το Λογαριασμό ενεργείται χωρίς καμία αναφορά ή περιορισμό από τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού που διέπουν τη διάθεση, κατανομή και ανάλωση των πιστώσεων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Η πραγματοποίηση κάθε δαπάνης απαιτεί εντολή από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Έργου και πρόβλεψή της στον προ υπολογισμό του έργου. Ειδικότερα οι διάφορες κατηγορίες δαπανών θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα ακόλουθα:

1. Απασχόληση προσωπικού

Επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό που απαιτείται για την εκτέλεση κάθε συγκεκριμένου ερευνητικού έργου προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις οφείλονται για το απασχολούμενο προσωπικό εργοδοτικές εισφορές, αυτές επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του έργου ή προγράμματος και καταβάλλονται από το Λογαριασμό.

2. Μετακινήσεις προσωπικού στο εσωτερικό ή εξωτερικό

Οι μετακινήσεις των μελών της ερευνητικής ομάδας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση του ερευνητικού έργου πραγματοποιούνται μέσα στα όρια που καθορίζονται στην απόφαση ή τη σύμβαση αναθέσεως του ερευνητικού έργου και με δικαιολογητικό την απόφαση ή τη σύμβαση αυτή, χωρίς τη μεσολάβηση οποιουδήποτε άλλου οργάνου.

Στους μετακινούμενους που δεν έχουν τη δημοσιούπαλληλική ιδιότητα καταβάλλονται, σε βάρος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του ερευνητικού έργου, οι δαπάνες ταξιδιού και η ημερησία εκτός έδρας αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση των υπουργών Έρευνας και Τεχνολογίας και Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ.9 του Ν. 1514/85.

Το συνάλλαγμα που απαιτείται για τις μετακινήσεις των μελών της ερευνητικής ομάδας στο εξωτερικό χορηγείται από την Τράπεζα στην οποία έχουν κατατεθεί τα έσοδα του Λογαριασμού, ύστερα από ειδική εντολή του Προϊσταμένου της Γραμματείας.

3. Προμήθειες - εκτελέσεις εργασιών

Οι προμήθειες αναλώσιμων η μη υλικών, οργάνων, μηχανημάτων, επίπλων και σκευών, εργαστηριακού εξοπλισμού και βιβλίων και η εκτέλεση εργασιών οποιουδήποτε είδους που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των ερευνητικών έργων, όπως αυτές προβλέπονται στον αντίστοιχο προϋπολογισμό, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.1 του Ν .1514/85, μετά από εντολή του Επιστημονικού Υπευθύνου του έργου, με μέριμνα και ευθύνη του προσωπικού της Γραμματείας με τυχόν επικουρία της Δ/νσεως Οικονομικού της Υ.ΣΑ

Τα μη αναλώσιμα υλικά κάθε είδους, των οποίων η προμήθεια πραγματοποιείται για τις ανάγκες εκτελέσεως ερευνητικών έργων και σε βάρος των πιστώσεων του Λογαριασμού διατίθενται με Απόφαση της Επιτροπής μετά το πέρας των ερευνητικών έργων.

4. Μισθώσεις ακινήτων, μεταφορικών μέσων και εξοπλισμού

Οι μισθώσεις ακινήτων, μεταφορικών μέσων και εργαστηριακού η μηχανικού εξοπλισμού, που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των ερευνητικών έργων και προβλέπονται από τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.1 του Ν. 1514/85 με εντολή του επιστημονικού υπευθύνου του έργου, από τον Προϊστάμενο της Γραμματείας ο οποίος υπογράφει και τα αναγκαία μισθωτήρια συμφωνητικά.

8. Οικονομικός Έλεγχος.

Ο τακτικός έλεγχος, της οικονομικής διαχειρίσεως του Λογαριασμού και ο έλεγχος του ισολογισμού που πραγματοποιείται κάθε χρόνο από δύο ορκωτούς λογιστές που ορίζονται αρμοδίως από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών ύστερα από αίτηση του Κοσμήτορα της Σχολής.

έλεγχος των δαπανών θα ενεργείται με βάση τα πρωτότυπα δικαιολογητικά, δηλαδή τα σχετικά τιμολόγια και αποδείξεις των προμηθευτών η νόμιμα παραστατικά παροχής υπηρεσιών, τα οποία τηρεί η Γραμματεία για κάθε πραγματοποιούμενη δαπάνη και χωριστά για κάθε εκτελούμενο ερευνητικό έργο.

Το διαχειριστικό έτος του λογαριασμού συμπίπτει με το οικονομικό έτος. Το πρώτο διαχειριστικό έτος του Λογαριασμού αρχίζει την ημέρα συστάσεως του Λογαριασμού.

Οι ορκωτοί λογιστές που ασκούν τον τακτικό έλεγχο οικονομικής διαχείρισεως του Λογαριασμού υποβάλλουν μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους, έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε.

Οι εκθέσεις υποβάλλονται στον υπουργό υγείας και Πρόνοιας, στην Επιτροπή Ερευνών του Λογαριασμού, καθώς και σε όλους τους φορείς που επιχορήγησαν με οποιοδήποτε τρόπο το Λογαριασμό κατά το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα.

Ο Υπουργός Υγείας και Πρόνοιας μπορεί να ζητήσει οποτεδήποτε ελέγχους της οικονομικής διαχείρισεως του Λογαριασμού.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Νόμος για την ανάπτυξη της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας Ν.1514/ 8.2.85

Άρθρο 6 Διαχείριση δαπανών του Π.Α.Ε.Τ.

1. Όλες οι δαπάνες που προβλέπονται στον τακτικό προϋπολογισμό και τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων για την πραγματοποίηση του Π.Α.Ε.Τ., είτε ενεργούνται από τις υπηρεσίες του Δημοσίου, είτε από Ν.Π.Δ.Δ. λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους, είναι άμεσης προτεραιότητας και επείγουσες. Γι αυτό ο Υπουργός Έρευνας και Τεχνολογίας ή τα αρμόδια όργανα των Ν.Π.Δ.Δ. με αποφάσεις τους εγκρίνουν την εκτέλεση προγραμμάτων, έργων και μελετών, την προμήθεια οργάνων και γενικά εξοπλισμού, την εγκατάσταση και λειτουργία αυτών, καθώς και τη μελέτη και εκτέλεση δημοσίων έργων, που γίνονται στα πλαίσια του Π.Α.Ε.Τ. με απευθείας ανάθεση, κατεξάιρεση από τις ισχύουσες διατάξεις για το δημόσιο λογιστικό, τις κρατικές προμήθειες, την ανάθεση μελετών, την εκτέλεση δημοσίων έργων και κάθε άλλη γενική η ειδική σχετική διάταξη, εφόσον το αντικείμενο δεν υπερβαίνει κάθε φορά το ποσό των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δραχμών. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξομειώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Έρευνας και Τεχνολογίας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Έρευνας και Τεχνολογίας συνιστάται στο Υ.Π.Ε.Τ. πάγια προκαταβολή για την αντιμετώπιση των δαπανών ερευνητικών προγραμμάτων, που λόγω της φύσης τους δικαιολογούν προκαταβολή. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται το ύψος αυτής και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαχείριση και τη λειτουργία της κατά παρέκκλιση από τις ισχύουσες διατάξεις, με δυνατότητα να ορίζονται ως υπόλογοι και μόνιμοι υπάλληλοι, μέχρι ποσού πέντε εκατομ.(5.000.000) δραχμών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Έρευνας και Τεχνολογίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συνιστώνται ειδικοί λογαριασμοί για την χρηματοδότηση ερευνητικών και τεχνολογικών προγραμμάτων και έργων που εκτελούνται είτε από το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας η τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, νομικά πρόσωπα και παραγωγικές μονάδες των παραγρ. 3 και 4 του άρθρου 5, είτε στα πλαίσια συνεργασίας με ξένες χώρες η με διεθνείς οργανισμούς.

Από τους ειδικούς αυτούς λογαριασμούς μπορεί να χρηματοδοτούνται και ερευνητικά προγράμματα που εκτελούνται από ερευνητές η ομάδες ερευνητών που είναι μέλη του διδακτικού επιστημονικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. η των Τ.Ε.Ι.

Για την εργαστηριακή στήριξη των έργων αρμόδια να αποφασίσει είναι η Συνέλευση του Τομέα του Α.Ε.Ι. η της ομάδας μαθημάτων του Τ.Ε.Ι. που ανήκει ο επιστημονικός υπεύθυνος του έργου.

Η μεταφορά των αναγκαίων ποσών για τη σύσταση των λογαριασμών αυτών η τη συμπλήρωση των κονδυλίων τους από ειδική πίστωση, που εγγράφεται κάθε έτος στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων, ενεργείται με εντολή κατανομής προς την Τράπεζα της Ελλάδας. Με την ίδια υπουργική απόφαση μπορεί να ορίζεται ο σκοπός των ειδικών αυτών λογαριασμών, να προβλέπονται και άλλοι πόροι των λογαριασμών αυτών και να θεσπίζεται η δυνατότητα μεταφοράς στο επόμενο έτος του χρηματικού τους υπολοίπου εκτός των πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού. Μπορούν επίσης να καθορίζονται τα όργανα διοίκησης και διαχείρισης, η διαδικασία διάθεσης, διαχείρισης και δικαιολόγησης των κονδυλίων, ο οικονομικός έλεγχος αυτών και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια για τη λειτουργία των λογαριασμών αυτών.

4. Το Π.Δ. 432/1981 (Φ.Ε.Κ. 118 τ.Α) διατηρείται σε ισχύ. Το διάταγμα αυτό μπορεί να τροποποιείται, επεκτείνεται η καταργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Έρευνας και Τεχνολογίας.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για τις δαπάνες που γίνονται στα πλαίσια της προετοιμασίας της διαδικασίας κατάρτισης και σχεδίασης του Π.Α.Ε.Τ., καθώς και της αξιολόγησης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων αυτού (όπως είναι οι δαπάνες δημοσιευμάτων, εκδόσεων, εκτυπώσεων, συνεντεύξεων, εκθέσεων, προβολών κ.λ.π.). Επίσης οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στα προγράμματα και έργα της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

6. Οι πιστώσεις, που διατίθενται με οποιαδήποτε μορφή και τρόπο στους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς για εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων και έργων, απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν από αυτούς για σκοπό, άλλον από εκείνο, για τον οποίο διατέθηκαν.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Αγραφιότης 17, 18, 19, 20
Κατσίρης 23, 24, 25, 26, 27
Κρεμαστινού 28
Κυριόπουλος 29, 30, 31, 32, 33
Ρουmeliώτου 36, 39
Τριχοπούλου 46, 47, 49, 50, 51, 52
Θωμαϊδης 21
Παπαδάκης 40, 41, 42, 43, 44, 45
Παπαευαγγέλου 34, 37, 38